

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Bc. Edita Nezvalová

Místní akční skupiny a jejich vliv na regionální rozvoj
se zaměřením na Zlínský kraj

Diplomová práce

Olomouc, 2021

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Místní akční skupiny a jejich vliv na regionální rozvoj se zaměřením na Zlínský kraj vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 23. 3. 2021

.....

Bc. Edita Nezvalová

Obsah

Úvod	4
1. Regionální politika	8
1.1 Regionální politika Evropské unie	9
1.2 Regionální politika České republiky	12
1.2.3 Koncepce rozvoje venkova.....	15
2. Místní akční skupiny	18
2.1 Metoda LEADER	18
2.2 Komunitně vedený místní rozvoj	20
2.3 Místní akční skupina.....	21
3. Místní akční skupiny a jejich vliv na regionální rozvoj: zjištění.....	27
3.4 Diskuse	38
Závěr.....	42
Seznam použitých zdrojů.....	45
Abstrakt	49
Abstract.....	50
Seznam klíčových slov	51
List of keywords	52
Přílohy	53

Úvod

V novém programovém období 2021 – 2027 plánuje Evropská komise posílení podpory místního rozvoje prostřednictvím místních akčních skupin (dále jen MAS), a to v rámci pátého cíle strategie regionální politiky Evropa bližší občanům. Místní akční skupiny jsou dobrovolně založená společenství občanů, neziskových organizací, podnikatelů a subjektů veřejné správy, kteří jsou nezávislí na politickém rozhodování v území. MAS se podílí na zvyšování udržitelného rozvoje území, a to pomocí získávání finanční podpory nejen z evropských fondů. Tyto prostředky zajišťují jak její chod, tak i hlavní účel MAS – a to přerozdělování financí do konkrétních venkovských oblastí dle schválené strategie komunitně vedeného místního rozvoje. Svou činností tak napomáhají zlepšování životních podmínek a prostředí na venkově. Jelikož fungují na tzv. principu zdola nahoru, je jejich práce velmi efektivní a daný region je finančně podpořen v oblastech, kde je to nejvíce potřeba.

Z daného důvodu jsem jako téma své diplomové práce zvolila Místní akční skupiny a jejich vliv na regionální rozvoj se zaměřením na Zlínský kraj. Cílem práce je definovat vliv místních akčních skupin na regionální rozvoj. Území Zlínského kraje bylo zvoleno, protože se jedná o celistvé území s podobnými socioekonomickými podmínkami a bude možné jej komplexně zhodnotit. Cíl práce směřuje k lepšímu pochopení významu pojmu „regionální rozvoj“. Ten můžeme chápat jako snahu snížit rozdíly mezi jednotlivými regiony pomocí podpory ekonomických aktivit v daném území. K posouzení vlivu budou použity zejména informace týkající se počtu realizovaných projektů a financí vynaložených na realizaci projektů. Metodou analýzy, v rámci které bude použito dotazníkové šetření, práce odpovídá na otázku, jak velký vliv mají místní akční skupiny na místní rozvoj a zda je jejich vliv závislý na lokaci dané obce a počtu obyvatel. Výzkumná otázka práce tedy je, jaký vliv na místní rozvoj mají místní akční skupiny ve Zlínském kraji? Předpokládám, že obce s nižším počtem obyvatel budou s MAS spolupracovat aktivněji, jelikož mají samy omezené zdroje a MAS jsou jedním z nejvýznamnějších partnerů na poli místního rozvoje. Proto u těchto obcí budou mít MAS poměrově vyšší podíl na místním rozvoji než u obcí s vyšším počtem obyvatel. V malých obcích je na obecním úřadě zpravidla k dispozici pouze starosta/tka a ekonomický/á pracovník/ce, kteří nemusejí znát všechna pravidla pro podávání žádostí a následné realizace projektu. Celý proces je poměrně složitý a specifický, a proto je pro malé obce výhodnější spolupracovat s místními akčními skupinami, které mají s touto problematikou široké zkušenosti, a je tedy vyšší pravděpodobnost získání dotace a bezproblémového průběhu řízení

projektů i následné administrativy a kontroly. Naopak větší obce či města již mají vyšší počet zaměstnanců, což vede k tomu, že si část dotací mohou administrovat samy. Důležité je také zmínit finanční zdroje, jež jsou u menších obcí omezené.

K ověření hypotézy a zodpovězení výzkumné otázky bylo provedeno dotazníkové šetření směřované do obcí ve Zlínském kraji, které bylo zaměřeno na poslední tři roky. Jelikož do roku 2020 trvalo předchozí programové období, byla zvolena jeho druhá polovina z důvodu, aby výzkum reflektoval současnou situaci v MAS ve Zlínském kraji. Na základě dotazníku byl vypočítán poměr zrealizovaných projektů v obcích získaných prostřednictvím místních akčních skupin vůči celkovému počtu zrealizovaných projektů v obcích na území Zlínského kraje. Poměr byl vypočítán nejen pro realizované projekty, ale také na celkové objemy vynaložených financí na realizaci projektů. Poměry jsou v práci sledovány jednotlivě, ale také ve vzájemném propojení. Tato čísla nám následně ukázala, jak vysoké poměry realizovaných projektů a vynaložených financí prostřednictvím MAS jsou a bylo tak možné porovnat jejich výši v závislosti na počtu obyvatel dané obce a její lokace. Mimo tuto problematiku vyhodnotím díky dotazníku aktivitu jednotlivých místních akčních skupin na území Zlínského kraje, jelikož kromě zkoumání realizovaných projektů a vynaložených financí budou do dotazníku zahrnuty také otázky týkající se aktivity spolupráce v oblasti místního rozvoje. Bude tak možné určit a zhodnotit, zda spokojenost obcí s fungováním MAS bude mít souvislost se získáváním dotací a realizací projektů. Tím získá průzkum větší relevantnost a bude záviset i na hodnocení aktivity spolupráce místních akčních skupin a obcí, což je výrazný faktor, jež může ovlivnit výsledky dotazníkového šetření.

Při průzkumu zdrojů jsem nenarazila na literaturu či článek, který by pojednával o tomto konkrétním problému – tj. vliv místních akčních skupin na regionální rozvoj ve Zlínském kraji podložený výzkumem. Obecná problematika místních akčních skupin je zpracována ve člancích a odborných publikacích, avšak konkrétní téma zaměřené na místní rozvoj ve Zlínském kraji nikoliv. Jako hlavní zdroje k popsání regionální politiky a místního rozvoje slouží knihy týkající se regionální politiky, zakládající smlouvy, avšak nejdůležitější pro účely práce jsou aktuální články z webových stránek např. Evropské komise, Národní sítě místních akčních skupin ČR či Ministerstva pro místní rozvoj a další. Tyto aktuální informace se nacházejí totiž pouze ve vydaných brožurách či v člancích a není možné je dohledat v odborné literatuře. Právě aktuálnost internetových zdrojů je pro tuto práci velmi důležitá, jelikož se v analýze zaměřuji pouze na poslední tři roky. Tyto zdroje jsou velmi přehledné a obsahují dostatečné množství informací k vymezení potřebné teorie. Nedostatek lze ale shledat na

webových stránkách Národní sítě MAS, které obsahují pouze popis strategie a odborné definice pojmů, spousta dokumentů je ze stránek smazaná a celkově by tyto stránky, jako hlavní zdroj informací o MAS, mohly obsahovat více odborných článků na toto téma. Přivítala bych také analýzy jednotlivých území či MAS. Odborná literatura je v mé práci zastoupena spíše minoritně z důvodu, že v sobě obsahuje pouze definice a popis historie a fungování regionální politiky. Tato problematika je také obsažena v práci, avšak postrádala určité kritické zhodnocení situace, jež vycházelo pouze z aktuálních internetových zdrojů. Dalším velmi důležitým zdrojem jsou statistiky a údaje dostupné na webových stránkách Českého statistického úřadu. Primárním zdrojem k analýze a dosažení cíle diplomové práce je již zmíněné dotazníkové šetření, jež tvoří hlavní přínos diplomové práce.

Tato práce je rozdělena do třech kapitol. První kapitola „Regionální politika“ zahrnuje teoretický základ pro pochopení této politiky na evropské, ale i národní úrovni. Je primárně zaměřena na místní rozvoj. Druhá kapitola je zaměřena na místní akční skupiny a související pojmy. Nejprve je vysvětlena metoda LEADER, která je aplikována nejen na celém území EU, a z níž vychází všechny aktivity místních akčních skupiny. Velmi důležité jsou pojmy „komunitně vedený místní rozvoj“ a „místní akční skupiny“. Komunitně vedený místní rozvoj je způsob, na jehož základě fungují místní akční skupiny a je nezbytný pro pochopení celé práce. Zde se dostáváme již k samotným místním akčním skupinám a k vysvětlení co jsou to MAS, jak fungují, co je jejich cílem a úkolem. Poslední – třetí kapitolou je celá práce uzavřena – jedná se o její analytickou část. Kapitola se zabývá samotnými MAS na území Zlínského kraje, dotazníkovým šetřením a jeho vyhodnocením. V závěru je následně shrnuta celá práce a její přínos.

Moje práce bude velmi přínosná pro ty, kteří se zajímají o problematiku místního rozvoje. Práce obsahuje základ pro pochopení regionální politiky a fungování místních akčních skupin. Mimo to ale čtenář získá data o tom, jak místní akční skupiny fungují v praxi, zda reálně ovlivňují místní rozvoj a jak jsou obce spokojeny se spoluprací s MAS. Je nezbytné zmínit také aktuálnost práce – celý výzkum je zaměřený na aktivitu za poslední tři roky proto, aby výzkum reflektoval skutečnost dnešní doby.

Závěrem bych chtěla velmi poděkovat vedoucí své práce, paní Mgr. Lucii Tungul, Ph.D.,MA, za odbornou pomoc při psaní diplomové práce ve ztížených podmínkách distanční výuky. Velké poděkování patří také všem starostům, kteří si našli v době pandemie čas na

vyplnění dotazníku, jenž byl pro vypracování této práce nezbytný a bez jejich spolupráce a přívětivé komunikace bych tuto práci nebyla schopna vypracovat.

1. Regionální politika

V následující kapitole se budeme věnovat problematice regionu a regionální politiky. Je důležité pochopit jejich význam, abychom následně mohli zhodnotit jeho rozvoj na základě analýzy. Zaměříme se na základní informace o evropské regionální politice, z níž vychází také národní regionální politika. Zmíním se o podpoře aktuálního programového období 2021 – 2027, dále také o národní strategii a koncepci místního rozvoje, kde navážeme na specifickou metodu LEADER. Celá první kapitola stanoví základní rámec informací k následnému pochopení místních akčních skupin a jejich vlivu na místní rozvoj.

Vznik regionální politiky můžeme zařadit do 30. let minulého století. Příčinou vzniku byly převážně vysoké rozdíly mezi jednotlivými regiony vyskytující se ve větších státech, které sledujeme také v ČR – tento problém se netýkal malých států jako je např. Lucembursko nebo Malta, protože tyto státy vzhledem ke svému území nemají vysoké meziregionální výkyvy v ekonomické výkonnosti, a zpravidla dokáží financovat celé území jednotně a celistvě. Ve velkých státech můžeme dodnes sledovat rozdíly mezi regiony s vysokou životní úrovní vedle regionů s vysokou nezaměstnaností, podprůměrnými platy nebo špatným životním prostředím. Tyto problémy můžeme i dnes zpozorovat v průmyslových regionech v ČR (Ústecko, Kladensko, Karviná a Ostrava). Tyto rozdíly nejen uvnitř státu, ale také mezi jednotlivými státy, mohou vyústit v konflikty, což vedlo k zavedení regionální politiky, jejímž úkolem je tyto rozdíly co nejvíce odstranit.¹

Definice regionální politiky je mnoho, pro účely této práce jsem vybrala následující: „Regionální politika představuje všechny veřejné intervence vedoucí ke zlepšení geografického rozdělení ekonomických činností, resp. se pokouší napravit určité prostorové důsledky volné tržní ekonomiky ve smyslu dosažení dvou vzájemně závislých cílů: ekonomického růstu a zlepšení sociálního rozdělení ekonomických efektů.“² Tato definice je pro práci nejvhodnější a nejužitečnější, jelikož je v ní zmíněno zlepšení sociálního rozdělení ekonomických efektů, což souvisí právě s rozvojem venkova jako „znevýhodněným“ územím. Pomocí ekonomických činností je třeba zajistit, aby jednotlivé regiony neměly odlišné podmínky a byl zřejmý jejich stejnoměrný udržitelný rozvoj. Udržitelný rozvoj a rovnoměrně se rozvíjející regiony jsou základem pro správně fungující stát.

¹ WOKOUN, René a kol. Základy regionálních věd a veřejné správy. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. Str. 92,93.

² VANHOVE, Norbert. Regional Policy: An European Approach. Aveburg: Aldershot-Brookfield-Hong Kong-Singapore-Sydney, 1987. Str. 57.

1.1 Regionální politika Evropské unie

Regionální politika Evropské unie tvoří základ, z něhož vychází každá regionální politika na úrovni členských států v EU. Je proto potřeba pochopit její fungování a přiblížit si základní principy, abychom se následně mohli zaměřit na národní regionální politiku, která taktéž tvoří základní vodítko pro místní rozvoj. Regionální politiku Evropské unie nalezneme zakotvenou v primárním právu, konkrétně ve Smlouvě o fungování Evropské unie ve člancích 174 až 178. Tyto články jsou součástí Hlavy XVIII – Hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Evropská unie má podporovat rozvoj této soudržnosti a má se především zaměřit na snižování rozdílů ve vývoji jednotlivých regionů. Zvýšená pozornost je věnována venkovským, průmyslovým či přírodně trvale znevýhodněným oblastem.³ Podpora dosažení těchto cílů je financována prostřednictvím strukturálních fondů.⁴

Podporu zaostalých regionů registrujeme od počátku evropské integrace. Již v roce 1958 vznikl Evropský sociální fond, v roce 1962 Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond a v roce 1975 Evropský fond pro regionální rozvoj. Mimo tyto fondy bylo v roce 1968 založeno také Generální ředitelství pro regionální politiku na úrovni Evropské komise. Obecně ale vznik regionální politiky datujeme do 70. let z důvodu vstupu států s vysokými rozdíly v rozvoji jednotlivých regionů do Evropské unie – jedná se o Spojené království, Dánsko a Irsko. Dalšími důležitými milníky bylo také přijetí Jednotného evropského aktu, který zavedl legislativu pro integrovanou regionální politiku, a další rozšíření o Řecko, Španělsko a Portugalsko, kde byly rozdíly mnohem výraznější než v ostatních státech Společenství.⁵

S přijetím výše zmíněného Jednotného evropského aktu došlo k výraznému rozvoji regionální politiky a byly zavedeny její základní principy: princip koncentrace, princip programování, princip partnerství a princip adicionality.⁶ Princip koncentrace se skládá ze třech hlavních aspektů, a to z koncentrace zdrojů – 70 % zdrojů ze strukturálních fondů míří do nejhudších regionů; dále cílení investic na hlavní růstové priority; a v neposlední řadě také koncentrace výdajů – na každý rok se přidělují určité finanční prostředky, které musí být tentýž rok vynaloženy. Z principu tvorby projektů vychází, že regionální politika nefinancuje konkrétní projekty. Financuje však národní programy, které musí být v souladu se strategií Evropské unie. Princip partnerství zakládá přístup k tvorbě jednotlivých programů, na kterých

³ Smlouva o fungování Evropské unie, čl. 174.

⁴ Smlouva o fungování Evropské unie, čl. 175.

⁵ CDK. Regionální politika [online]. Euroskop.cz, září 2018 [cit. 28. prosince 2020]. Dostupné na <https://www.euroskop.cz/8948/sekce/regionalni-politika/>.

⁶ Tamtéž.

participují orgány EU, členských států a samospráv, sociální partneři nebo organizace občanské společnosti. Díky tomuto přístupu je zajištěno, že dané programy jsou přizpůsobeny místním podmínkám a vyhovují jim. Princip adicionality znamená, že financování ze strukturálních fondů nesmí nahrazovat výdaje konkrétních členských států.⁷ Dalším velmi významným milníkem ve vývoji regionální politiky bylo přijetí Maastrichtské smlouvy v roce 1993, díky níž vznikly nové nástroje pro její financování. Byl zaveden Fond soudržnosti a vznikl také Výbor regionů. Od roku 2000 byla tato politika převážně ovlivněna lisabonskou strategií⁸ a očekávaným přístupem deseti nových států; nově přistupující státy měly HDP pod průměrem Unie a mohly žádat o nejvyšší možnou podporu ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.⁹

Regionální politika je financována prostřednictvím strukturálních a investičních fondů – je realizována pomocí dvou hlavních fondů, a to Evropským fondem pro regionální rozvoj a Fondem soudržnosti. Evropský fond pro regionální rozvoj je strukturálním fondem založeným k postupnému snižování rozdílů v životní úrovni mezi jednotlivými regiony.¹⁰ Mezi jeho cíle řadíme zvýšení počtu konkurenceschopných pracovních míst, podporu malých a středních podniků, zvyšování kvality infrastruktury a celkovou podporou místního rozvoje (vzdělání, kultura apod.).¹¹ Fond soudržnosti nebo také Kohezní fond se svou povahou neřadí ke strukturálním fondům. Finanční podpora je zaměřena na životní prostředí a rozvoj dopravních sítí.¹²

V rámci programového období 2007-2014 bylo na regionální politiku vynaloženo 347 mld. EUR. Byly podporovány tři cíle, z nichž 81,5 % rozpočtu směřovalo na naplnění solidarity mezi regiony. Byly podpořeny ty regiony, jež nedosahují 75 % průměru úrovně HDP v EU. Dalších 16 % rozpočtu bylo investováno do zvýšení regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti. Zbýlé 2,5 % rozpočtu podporovaly evropskou území spolupráci – podporována byla přeshraniční spolupráce.¹³

⁷ Zásady [online]. Ec.europa.eu, [cit. 28. prosince 2020]. Dostupné na https://ec.europa.eu/regional_policy/cs/policy/how/principles/.

⁸ Lisabonská strategie byla přijata na zasedání Evropské rady v Lisabonu v roce 2000. Jedním z bodů pro snížení ekonomických rozdílů a zvýšení konkurenceschopnosti Unie byla také ochrana životního prostředí a udržitelného rozvoje.

⁹ CDK. Regionální politika [online]. Euroskop.cz, září 2018 [cit. 28. prosince 2020]. Dostupné na <https://www.euroskop.cz/8948/sekce/regionalni-politika/>.

¹⁰ WOKOUN, René a kol. Základy regionálních věd a veřejné správy. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. Str. 123.

¹¹ STEJSKAL, Jan, KOVÁRNÍK, Jaroslav. Regionální politiky a její nástroje. Praha: Portál, 2009. Str. 41.

¹² ZHRADNÍK, Petr. Kohezní politika Evropské unie. Praha: C. H. Beck, 2017. Str. 100.

¹³ Regionální politika 2007-2013 [online]. Euroskop.cz, [cit. 11. března 2021]. Dostupné na <https://www.euroskop.cz/9196/sekce/regionalni-politika-2007-2013/>.

V programovém období 2014-2020 bylo pro podporu vytváření nových pracovních míst, konkurenceschopnosti firem a celkového zvyšování životní úrovně občanů Evropské unie vyčleněno 351,8 mld. EUR (skoro jedna třetina celého rozpočtu). V tomto období byla regionální politika podporována prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj, Fondu soudržnosti a Evropského sociálního fondu. Díky tomuto financování mělo dojít do konce roku 2020 k dosažení pěti hlavních cílů: ve věku 20-64 let by mělo být zaměstnáno celkem 75 % všech osob; 3 % HDP Evropské unie se měly investovat do výzkumu a vývoje; mělo dojít ke snížení emisí, podpoře výroby obnovitelné energie a nárůstu úspory energie; vysoká podpora vzdělávání; a boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení.¹⁴

Debaty o fungování aktuálního období 2021-2027 byly zahájeny již v roce 2016. Nová politika je ovlivněna geopolitickým a finančním vývojem, ale také například Brexitem. Unie musí řešit nejen bezpečnostní a migrační otázky, ale i témata jako je měnová unie. V rámci politiky soudržnosti bylo stanoveno pět hlavních cílů, k jejichž dosažení bylo z rozpočtu vyčleněno 21 mld. EUR. Prvním cílem je Inteligentnější Evropa, v jehož rámci budou podporovány inovace, rozvoj digitalizace či malé a střední podniky. Druhým cílem je Zelenější, bezuhlíková Evropa podporující oběhové hospodářství, úspory energie a obnovitelné zdroje. Zabývá se také změnou klimatu a v jejím rámci budou vydávána proekologická opatření. Cílem třetí je Propojenější Evropa, kde bude prosazováno především rozšíření a propojení strategických dopravních a digitálních sítí. Čtvrtý cíl se týká Sociálněji Evropy. Bude podporován rozvoj vzdělání, podpora sociálního zabezpečení nebo rovný přístup ke zdravotnické péči. V rámci posledního pátého cíle – Evropa bližší občanům budou provedena opatření k podpoře místně vedených strategií rozvoje a udržitelného rozvoje měst Unie.¹⁵

V rámci této části práce je třeba zmínit také poradní orgán zastupující regionální a místní orgány na unijní úrovni, a to Výbor regionů, jež byl založen v roce 1994. Jeho existence je zakotvena ve Smlouvě o Evropské unii čl. 13 odst. 4 a ve Smlouvě o fungování Evropské unie čl. 300 a 305-307.¹⁶ Jeho součástí je 329 členů zastupujících orgány místní a regionální úrovně 27 členských států. Formou stanovisek chrání jejich zájmy, které předkládá Radě a Komisi. Sám sebe Výbor regionů definuje jako politické shromáždění volených regionálních a místních zástupců, kteří jednají ve prospěch svého regionu a evropské integrace. Zapojením těchto

¹⁴ Regionální politika 2007-2013 [online]. Euroskop.cz, [cit. 11. března 2021]. Dostupné na <https://www.euroskop.cz/9196/sekce/regionalni-politika-2007-2013/>.

¹⁵ MMR. Priority politiky soudržnost [online]. Dotaceeu.cz, [cit. 6. ledna 2021]. Dostupné na <https://www.dotaceeu.cz/getmedia/2caca91a-2182-473b-872d-96268f55b46f/Cile-politiky-soudrznosti-a-tematicke-tabulky.pdf.aspx?ext=.pdf>.

¹⁶ Smlouva o Evropské unii, čl. 13 odst. 4.

zástupců se Evropská unie přibližuje také svým občanům. Mezi jeho nejzásadnější pravomoc patří povinnost konzultace ze strany Rady a Komise v oblastech vzdělávání, kultury, veřejného zdraví, dopravy a hospodářské a sociální soudržnosti. Mimo tyto povinné konzultace s nimi může Rada či Komise konzultovat i jakékoliv jiné otázky – nepovinné konzultace. Výbor regionů také vydává vlastní stanoviska a předkládá věci k Soudnímu dvoru Evropské unie.¹⁷

Po vysvětlení fungování a vývoje evropské regionální politiky se nyní přesuneme na národní regionální politiku ČR. Bude zmíněn její vývoj, podpora z EU a aktuální cíle stanovené strategií pro nové programovací období 2021+.

1.2 Regionální politika České republiky

Česká národní regionální politika vychází z výše zmiňované regionální politiky EU. Místní akční skupiny jsou na ni navázané a musí tvořit své strategie a postupovat v rozvoji venkova v souladu s ní. Z tohoto důvodu je nutné zde zmínit, jak regionální politika v ČR funguje a jak podporuje místní rozvoj. Evropská unie podporovala budoucí členské země a jejich regionální rozvoj již před vstupem do EU. Tato podpora se však v každém státě liší, a proto se zaměříme pouze na Českou republiku. První podporu ze strany EU získala z programu PHARE od roku 1990.¹⁸ Tento program byl zaměřen na přípravu České republiky pro vstup do Unie. Projekty napomáhaly přijímat evropskou legislativu, aby již před vstupem došlo k harmonizaci národních a evropských právních předpisů. Jeho součástí bylo také PHARE CBC, jež podporovalo přeshraniční spolupráci a mělo ČR připravit na iniciativu v INTERREG III.¹⁹ ²⁰ Dalším významným programem předvstupní podpory pro ČR byl také SAPARD (Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development), který byl zaměřen především na rozvoj trvale udržitelného zemědělství a venkova. Nastavení tohoto programu však nebylo ideální, jelikož obce byly na tento program velmi dobře připravené a počet jejich žádostí byl dvojnásobný oproti žádostem ze strany podnikatelů, což nebylo dle prvotních předpokladů významu programu.²¹ Třetím velmi důležitým je program ISPA (Instrument for Structural Policies for Pre-Accession), jehož finanční podpora směřovala k rozšíření

¹⁷ BUX, Udo. Výbor regionů [online]. Europarl.europa.eu, únor 2020 [cit. 28. prosince 2020]. Dostupné na <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/16/vybor-regionu>.

¹⁸ WOKOUN, René a kol. Základy regionálních věd a veřejné správy. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. Str. 144.

¹⁹ Iniciativa INTERREG III sloužila v letech 2000 – 2006 k překonání nevýhod příhraničního území v daném regionu. Zdroj: <https://dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/i/interreg-iii>.

²⁰ Projekty předvstupní pomoci. Předvstupní programy [online]. Crr.cz, 10. října 2019 [cit. 6. ledna 2021]. Dostupné na <https://www.crr.cz/kontaktujte-nas/projekty-predvstupni-pomoci/>.

²¹ SZIF. Přínos programu SAPARD pro ČR [online]. Szif.cz, září 2006 [cit. 6. ledna 2021]. Dostupné na https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fsapard%2F1160392614859.pdf.

hospodářské a sociální soudržnosti s primárním důrazem na životní prostředí a dopravu. V České republice bylo financováno pomocí programu ISPA zajištění kvality a množství vody, zajištění kanalizace, rekonstrukce čistíren odpadních vod a rozvoj dopravního systému.²²

Díky těmto programům získala Česká republika potřebnou pomoc v souvislosti s povodněmi a byla velmi pozitivně uplatněna v oblastech infrastruktury, lidských zdrojů, rozvoje venkova a cestovního ruchu, malého a středního podnikání či v oblasti ochrany životního prostředí. Především program PHARE velmi významně napomohl implementaci evropských předpisů do českého prostředí. Finance z těchto programů získávala ČR až do roku 2006.²³ V roce 2004 však vstoupila do EU a předvstupní pomoc z těchto programů se změnila v získávání dotací z jednotlivých operačních programů (dále jen OP).

Ve zkráceném období 2004 – 2006 byly podpořeny zaostávající regiony prostřednictvím OP Průmysl a podnikání, OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, OP Rozvoj lidských zdrojů, OP Infrastruktura a Společný regionální OP. Praha měla v rámci Strategického cíle 2 a 3 stanoveny vlastní operační dokumenty.²⁴ V programovacím období 2007 – 2013 zpracovala Česká republika Národní rozvojový plán ČR na období 2007 – 2013, který se stal jejím základním dokumentem (a to i přesto, že je nepovinný). Cílem byla přeměna socioekonomického prostředí v souladu s udržitelným rozvojem. ČR se měla stát vhodným místem k životu obyvatel, investicím a práci.²⁵ Pro dosažení tohoto cíle byly zavedeno celkem 26 operačních programů, například:²⁶ Integrovaný operační program, OP Doprava, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, ROP NUTS 2 – Severovýchod, Střední Čechy, Střední Morava, OP Praha Konkurenceschopnost, či ESPON 2013. V předchozím programovacím období, jež trvalo 2004 – 2006, bylo vymezeno celkem 10 OP, mezi něž patří Integrovaný regionální operační program, OP Zaměstnanost, OP Doprava, Program rozvoje venkova nebo např. OP Životní prostředí.²⁷ Cílem v tomto období bylo naplnit co nejvíce koncept Evropa 2020 – Strategii pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění.

²² WOKOUN, René a kol. Základy regionálních věd a veřejné správy. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. Str. 145.

²³ Tamtéž.

²⁴ Tamtéž.

²⁵ Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013 [online]. Strukturalni-fondy.cz, [cit. 6. ledna 2021]. Dostupné na <http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=5a5a7a80-ae4c-48e2-add9-0719b2872d7a>.

²⁶ Programové období 2007 – 2013 [online]. Strukturalni-fondy.cz, [cit. 6. ledna 2021]. Dostupné na <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/programove-obdobi-2007-2013>.

²⁷ BEDNÁŘOVÁ, Renata a kol. Operační programy v kostce. Zlín: SMS ČR, 2015. Str. 5

Hlavním a aktuálně platným národním dokumentem hovořícím o regionálním rozvoji je Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ vydaná Ministerstvem pro místní rozvoj na sedm let. Obsahuje hlavní cíle regionální politiky ČR. Vize této strategie je, že by regiony měly efektivně zhodnocovat svůj rozvojový potenciál, zvyšovat svou sociální stabilitu a celkově má vést ke zlepšení kvality života jeho občanů. Strategie regionálního rozvoje ČR dělí pro dosažení svých cílů jednotlivá geografická území, a to následovně:²⁸

1. Metropolitní území: Praha, Brno Ostrava – tato území se potýkají s velmi rychlým růstem, rychle se zvyšujícím počtem obyvatel, což souvisí s tlakem na dostupnost bydlení a veřejných služeb. MMR zde stanovilo 11 cílů, z nichž uvedu například zlepšení mikroklimatických podmínek, zlepšení integrace cizinců, zkvalitnění napojení na evropské metropole či lepší integrace systému městské hromadné dopravy.²⁹

2. Aglomerace: krajská města – tato území mají oproti evropskému průměru pomalejší růst a mají velmi slabé vazby na metropolitní území. Problémy zde vznikají ve zvyšování počtu obyvatel a sociální segregaci. MMR vyčlenilo devět hlavních bodů, jimiž chce pomoci prosperitě aglomerací. Jako příklad uvedu zajištění sociálních a zdravotních služeb, zlepšení dostupnosti vzdělání, zajištění dopravní dostupnosti a zajištění dostatečné kapacity sociálního bydlení.³⁰

3. Regionální centra a jejich venkovské zázemí: centra jednotlivých mikroregionů. Mívají však nižší potenciál rozvoje, nedostatek pracovních sil, nevhodnou infrastrukturu a dopravní dostupnost, nízkou dostupnost služeb. Často však mohou být centry turistického ruchu a poskytují vysokou kvalitu života. Ministerstvo stanovilo celkem 19 cílů, z nichž zmíním zlepšení dostupnosti vysokorychlostního internetu, lepší koordinovanost dopravy v regionu, zvýšení kvality infrastruktury a vybavení škol a školských zařízení, rozvíjení nových zdrojů energie nebo posílení koordinační role obce při usměrňování role krajiny.³¹

4. Strukturálně postižené kraje: Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj. V těchto regionech zaznamenáváme nízký ekonomický růst a zaostávají za ostatními regiony. Důvody jsou nízká kvalita života obyvatel, nízká nabídka pracovních míst, horší podmínky pro podnikání. Pomocí opatření stanovených v Strategii hospodářské restrukturalizace má dojít ke

²⁸ Ministerstvo pro místní rozvoj. Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ [online]. Mmr.cz, [cit. 10. ledna 2021]. Dostupné na <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021>.

²⁹ Tamtéž.

³⁰ Tamtéž.

³¹ Tamtéž

zlepšení kvality života a životního prostředí, zajistit dostatek kvalitních pracovních míst a využít původní průmyslové plochy a místa po těžbě.³²

5. Hospodářsky a sociálně ohrožená území: tato území se vyznačují viditelně zhoršenými podmínkami pro život. S problémy se potýká například bývalé území Sudet, kde sledujeme zhoršení sociální struktury. Ministerstvo pro místní rozvoj ve své strategii stanovilo celkem osm cílů ke zlepšení situace v těchto regionech. Jedná se například o podporu rozvoje drobného podnikání, podporu lokálního zaměstnávání, rozvíjení komunitního života v obcích nebo zajištění vhodné dopravní obslužnosti.³³

Mimo tyto geograficky rozdělené cíle strategie stanovilo MMR také cíl Kvalitního plánování regionálního rozvoje. V posledních letech sledujeme zvýšenou snahu komunikace mezi obcemi a koordinace jejich rozvoje, což je způsobeno především velkým počtem malých obcí na našem území.³⁴ Metropolitní oblasti však v této oblasti zaostávají. Pro celkový rozvoj koordinace regionálních strategií a veřejné správy stanovilo MMR jedenáct cílů, z nichž zmíním podporu rozvíjení spolupráce mezi obcemi při výkonu veřejné správy, založení a rozvíjení regionálního systému podpory udržitelného rozvoje a zlepšení plánování rozvoje území.³⁵

1.2.3 Koncepce rozvoje venkova

Pro účely mé práce zaměřené na místní akční skupiny a jejich vliv na regionální rozvoj je nezbytné zmínit Koncepci rozvoje venkova jako základní koncepční materiál pro rozvoj venkovských oblastí. Jedná se o dokument, na jehož základě je postaven místní rozvoj v jednotlivých obcích. Z této koncepce vycházejí dle stanovených strategických cílů jednotlivé programy na podporu venkova v podobě dotačních výzev jak ze strany státu, tak i např. od krajů. Tento dokument taktéž vypracovalo Ministerstvo pro místní rozvoj a zajišťuje jednotný rozvoj venkova ve všech regionech ČR. Mimo definice a socioekonomickou analýzu venkova stanovuje strategii, vizi a cíle v rozvoji.

³² Ministerstvo pro místní rozvoj. Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ [online]. Mmr.cz, [cit. 10. ledna 2021]. Dostupné na <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021>.

³³ Tamtéž.

³⁴ SKÁLA, Vít. Strategické plánování regionálního rozvoje a velký počet malých obcí ČR [online]. Dvs.cz, 1. září 2016, [cit. 10. ledna 2021]. Dostupné na <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6720165>.

³⁵ Ministerstvo pro místní rozvoj. Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ [online]. Mmr.cz, [cit. 10. ledna 2021]. Dostupné na <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021>

Vize venkova pro období 2021 – 2027 zní „V roce 2027 je venkov územím, ve kterém se dobře žije a o němž se říká, že se v něm dobře žije“.³⁶ K jejímu dosažení stanovilo MMR celkem pět strategických cílů.³⁷

1. zajištění dostatečné infrastruktury a vybavenosti venkovských sídel;
2. zajištění výkonné, stabilní a diverzifikované ekonomiky venkova umožňující seberealizaci obyvatel venkova;
3. zajištění zdravého, rekreačně atraktivního, biologicky rozmanitého a klimaticky stabilního životního prostředí venkova, při kterém nedochází k narušování ekologických funkcí krajiny a její celkové ekologické stability ani ke snižování kvality života obyvatel venkova, v důsledku změny klimatu a měnících se požadavků lidské společnosti;
4. zajištění populace venkovských oblastí charakteristické vysokým lidským a sociálním kapitálem zajišťujícím dynamický endogenní rozvoj a
5. zajištění rozvinutí víceúrovňového strategického plánování a řízení rozvoje venkova.

K dosažení všech cílů je zavedeno několik nástrojů, jedním z nejvýznamnějších je však komunitně vedený místní rozvoj (dále jen CLLD – Community-led Local Development) pomocí metody LEADER. CLLD je veden místními akčními skupinami, které plní koordinační roli ve prospěch venkova a vychází vždy z velmi dobrých znalostí daného území a také ze spolupráce s důležitými místními aktéry (pojem vysvětlen podrobněji níže v práci). Jednotlivé MAS spolu také spolupracují, což vede k široce integrovanému rozvoji s vysokými dopady na místní rozvoj.³⁸

Zde se již dostáváme k hlavní část mé diplomové práce týkající se místních akčních skupin. V první části kapitoly jsem představila základní problematiku regionální politiky jak na úrovni evropské, tak národní, jež musí z evropské regionální politiky vycházet. Přes koncepci místního rozvoje jsme se dostali k nástrojům zabezpečujícím udržitelný rozvoj venkova, kdy jako jeden z nejdůležitějších je právě komunitně vedený místní rozvoj zabezpečovaný místními akčními skupinami. Vysvětlení evropské a národní regionální politiky bylo třeba z důvodu spojitosti s místními akčními skupinami. Jejich činnost v ČR vychází z národní koncepce, ve

³⁶ Ministerstvo pro místní rozvoj. Koncepce rozvoje venkova [online]. Mmr.cz, prosinec 2019 [cit. 12. ledna 2021]. Dostupné na https://www.mmr.cz/getmedia/279d5264-6e9e-4f80-ba4a-c15a26144cd0/Koncepce-rozvoje-venkova_202001.pdf.aspx?ext=.pdf.

³⁷ Tamtéž.

³⁸ Ministerstvo pro místní rozvoj. Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ [online]. Mmr.cz, [cit. 10. ledna 2021]. Dostupné na <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021>.

které se odráží požadavky ze strany Unie. Jednotlivé strategie a fungování konkrétních MAS jsou tedy založeny právě na těchto obecných požadavcích.

2. Místní akční skupiny

Druhá kapitola je zaměřená na fungování místních akčních skupin. Od obecné metody LEADER používané ve všech MAS, přes komunitně vedený rozvoj jako nástroj MAS, se zaměříme již na samostatné místní akční skupiny, jak fungují, jaký mají význam a co je jejich cílem. Jelikož je třetí kapitola zaměřena právě na analýzu místních akčních skupin, je nezbytné tento pojem objasnit.

2.1 Metoda LEADER

Metoda LEADER je zkratkou pro francouzský výraz *Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale*, což znamená Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku. Pro mou diplomovou práci je důležité pochopit její principy a fungování, jelikož na základě této metody fungují všechny místní akční skupiny, na které je má práce zaměřena. Tato metoda vznikla již před více než 30 lety založením 217 místních akčních skupin. Nyní v EU působí na 2800 MAS, což zahrnuje přes 60 % obyvatelstva venkova.³⁹ Realizuje prostřednictvím pilotních integrovaných strategií na konkrétním území a na základě vzájemné spolupráce podporu rozvoje venkovských oblastí. Všechny náměty na spolupráci mají vycházet z přístupu zdola nahoru (tzv. *bottom up*). To znamená, že ti lidé, kteří na daném území žijí a znají jeho historii a potřeby, mají prostřednictvím MAS rozhodovat o jeho dalším vývoji. Dle Wade a Rinneho jsou „lidé z venkovských oblastí chápáni a uznáváni jako odborníci na své vlastní okolí a jeho budoucnost.“⁴⁰ Tento princip fungování je založen na upevnění sounáležitosti lidí s místem, kde žijí. Je důležité zmínit také fakt, že pomocí metody LEADER je podporována spolupráce mezi veřejným, soukromým a neziskovým sektorem, což následně vede ke spokojené realizaci místní rozvojové strategie.⁴¹ Tato metoda tak dokáže odhalit potenciál místního obyvatelstva, díky čemuž se dosáhne lépe udržitelného hospodářského rozvoje území. Jejím prostřednictvím se podporuje spolupráce místních aktérů (veřejné správy, podnikatelského sektoru, neziskových organizací a obyvatelstva) na venkově, díky čemuž vznikají nové a efektivní postupy v oblasti udržitelného rozvoje.⁴²

³⁹ ENDR Contact Point. Sedm principů leaderu v měnícím se světě. *EU Rural Review*, 2020, č. 29, str. 2.

⁴⁰ WADE, Philip and Petri RINNE. *A Leader Dissemination Guide Book based on Programme Experience in Finland, Ireland and the Czech Republic*. Brusel: Rural Policy Committee, 2011. str. 122.

⁴¹ SLOVÁKOVÁ, Hana a kol. *Metodika spolupráce obcí na platformě MAS pro efektivnější výkon veřejné správy*. Zlín: Sdružení místních samospráv ČR, 2014. str. 19.

⁴² WADE, Philip and Petri RINNE. *A Leader Dissemination Guide Book based on Programme Experience in Finland, Ireland and the Czech Republic*. Brusel: Rural Policy Committee, 2011. str. 122.

Metoda LEADER funguje na sedmi základních principech, které jsou používány napříč celou Evropskou unií. Byly vydány prostřednictvím nařízení Rady č. 1698/2005, čl. 61 Vymezení přístupu LEADER. Díky nim vzniká základ pro založení místních akčních skupin a fungování výběru a realizace projektů. Ty musí být umístěny do konkrétního regionu na základě přístupu zdola nahoru. Pomocí spojení několika skupin vzniká místní partnerství, které projekty rozvíjí. Všechny projekty musí být inovativní a tvořit síť spolupráce. Principy přepracovala také NS MAS, a jsou následující:^{43 44}

1. Existující strategie místního rozvoje – je nutná, aby bylo možné navázat na nedostatky v území a zakomponovat je do budoucí strategie.
2. Partnerství mezi veřejnou a soukromou sférou na místní úrovni – partnerství je realizováno prostřednictvím MAS a musí být vyrovnané a reprezentovat vyváženě místní zájmy.
3. Přístup zdola nahoru (viz výše) – místní obyvatelstvo se podílí na rozhodování a budoucí strategii, o vývoji regionu.
4. Integrované a multisektorové akce – pro MAS jsou důležité projekty, které jsou realizované mezi subjekty z odlišných odvětví.
5. Inovační postup – díky metodě LEADER může dojít k vytvoření nových inovativních postupů k rozvoji venkova (např. prostřednictvím zavedení nových produktů).
6. Mezinárodní a národní spolupráce – účast MAS na přeshraničním nebo národním projektu vede k zisku nových zkušeností, které MAS následně využívá dále ve své praxi.
7. Vytváření sítí – sdílení informací je jednou ze zásad, na nichž MAS fungují. Je kladen důraz na spolupráci a partnerství nejen s tuzemskými MAS, ale také zahraničními.

Mimo tyto principy zmiňuje Národní síť MAS také tzv. 10 hříchů metody LEADER. Za fatální chyby označuje realizaci „BEZ spoluúčasti a partnerství, BEZ morálky a korektnosti, BEZ aktivizace a mobilizace, BEZ informací a vzdělávání, BEZ uskutečnitelnosti a udržitelnosti, BEZ rozvah a financí, BEZ projektů a plánování, BEZ infrastruktury a životního

⁴³ Metoda LEADER. Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD). Rozvoj venkova se zapojením místních komunit [online]. Nsmas.cr, [cit. 1. prosince 2020], str. 6-8. Dostupné na <http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>.

⁴⁴ NAŘÍZENÍ RADY (ES) Č. 1698 /2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). In: Úřední věstník Evropské unie. 2005, svazek 48, 277 s. ISSN 1725-5074. Dostupné z: <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:206:0023:0023:CS:PDF>

prostředí, BEZ chudých lidí a solidarity a BEZ žen a mladých lidí.⁴⁵ Všechny zmíněné principy jsou velmi důležité, protože zajišťují základní rámec pro správné fungování MAS v území.

Jak bylo již výše zmíněno, metoda LEADER byla založena v roce 1991 vznikem 217 místních akčních skupin. Hlavním cílem bylo podpořit rozvoj venkova prostřednictvím místního obyvatelstva. Ze strany Evropské komise se tedy podařilo vytvořit metodu, která podpoří místní komunitu ve spolupráci a společné iniciativě v rozvoji vlastního území. V České republice byl její rozmach velmi ovlivněn již v období před vstupem do EU, kdy v letech 1991 – 2003 fungoval Program obnovy venkova. Díky této přípravě na vstup do EU došlo k masivnímu rozšíření používání této metody.⁴⁶ Od roku 2004 byla ze strany Ministerstva zemědělství vedena iniciativa Český LEADER. Ze začátku splňovalo standardy pro MAS (které jsou důležité pro podporu LEADERu) pouze deset subjektů, v letech 2007 – 2013 to již bylo 80 MAS. Díky rozhodnutí ministra zemědělství se tento počet následně zvýšil na 112. Aktuálně používá v ČR metodu LEADER celkem 180 MAS.^{47 48}

2.2 Komunitně vedený místní rozvoj

Komunitně vedený místní rozvoj je specifický nástroj na podporu rozvoje na místní úrovni. CLLD (Community-led Local Development) vedou místní akční skupiny na základě Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD).⁴⁹ Tento nástroj se zaměřuje pouze na konkrétní území a je realizován na základě místních potřeb, obsahuje v sobě inovativní prvky a podporuje spolupráci v daném území. Realizace CLLD musí být finančně podpořena z evropských fondů. Všechny MAS proto musí vytvářet strategie v souladu s programy evropských strukturálních a investičních fondů.⁵⁰ Pro lepší představu vkládám do práce Přílohu č. 1 – Přehled výzev na podporu CLLD (na programové období 2014 – 2020) jako tabulku s přehledem výzev vyhlášených na podporu komunitně vedeného rozvoje.⁵¹

Jako konkrétní opatření podpory CLLD v rámci IROP můžeme uvést zvyšování kvality a dostupnosti vzdělávání, zvýšení kvality a dostupnosti služeb nebo rozvoj infrastruktury pro

⁴⁵ Metoda LEADER. Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD). Rozvoj venkova se zapojením místních komunit [online]. Nsmas.cr, [cit. 1. prosince 2020], str. 11. Dostupné na <http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>.

⁴⁶ Tamtéž, str. 12.

⁴⁷ Tamtéž, str. 12.

⁴⁸ Údaj k 30. 6. 2020, zdroj: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas.

⁴⁹ Metoda LEADER. Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD). Rozvoj venkova se zapojením místních komunit [online]. Nsmas.cr, [cit. 1. prosince 2020], str. 14. Dostupné na <http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>.

⁵⁰ Tamtéž.

⁵¹ Tamtéž.

poskytování zdravotnických služeb. V rámci PRV se jedná například o vzdělávání osob pracujících v zemědělství, pozemkové úpravy, zavádění preventivních protipovodňových opatření nebo investice do lesnické infrastruktury. Operační program zaměstnanost podporuje prorodinná opatření v oblasti sociálního podnikání nebo také začlenění osob sociálně vyloučených. Operační program životní prostředí se zabývá primárně výsadbou dřevin na nelesní půdě a prevenci šíření výskytu invazivních druhů hmyzu.⁵²

2.3 Místní akční skupina

Následující podkapitola objasní pojem „místní akční skupiny“ (MAS). K pochopení celé problematiky je třeba definovat jejich činnost, formy a vznik, jelikož celý výzkum vlivu na regionální rozvoj je zaměřen právě na MAS. Místní akční skupiny jsou vedle obcí a dobrovolných svazků obcí jedním z nejvýznamnějších aktérů v oblasti místního rozvoje.⁵³ Na území České republiky můžeme o místních akčních skupinách hovořit od roku 2002, kdy proběhlo první setkání budoucích aktérů MAS. Po tomto setkání začaly vznikat první místní akční skupiny, avšak ze začátku nebylo vše zcela jednoduché. Dle Čepelky spousta starostů MAS nevěřila a nedokázala si představit, jaké budou mít postavení v demokratickém státě, kde jsou představitelé obcí svobodně voleni. Tento nevolený subjekt má totiž zasahovat do rozvoje nejen jejich obce, avšak problém způsobovalo také financování MAS, kdy nebyl pochopen způsob získávání veřejných prostředků z národních dotací ze strany soukromoprávního subjektu.⁵⁴

Místní akční skupiny jsou společenství, která se skládají ze subjektů veřejného, podnikatelského a neziskového sektoru sídlících na jejím území. Tyto subjekty mohou být neziskové organizace, obce či dobrovolné svazky obcí, soukromé subjekty nebo skupiny občanů. Již výše zmíněné tři sektory – veřejný, podnikatelský a neziskový, tvoří tzv. tripartitu – v místní akční skupině mají být rovnoměrně zastoupeny, avšak v praxi převažuje převaha neziskového a soukromého sektoru nad veřejným sektorem.⁵⁵ Můžeme je proto považovat za

⁵² Metoda LEADER. Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD). Rozvoj venkova se zapojením místních komunit [online]. Nsmas.cz, [cit. 1. prosince 2020], str. 14. Dostupné na <http://nsmas.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>.

⁵³ PAVLÍK, Marek a kol. Regiony budoucnosti. Inspirace pro rozvoj měst a regionů s příklady dobré praxe. Praha: Grada Publishing, 2020. str. 88.

⁵⁴ ČEPELKA, Ondřej. Místní akční skupiny v ČR v roce pět. Zpráva ze sociologického průzkumu s komentáři a doplňky [online]. Tima-liberec.cz, 2008 [cit. 1. prosince 2020]. Dostupné na http://www.timaliberec.cz/images/dokumenty/mas_v_roce_pet.pdf.

⁵⁵ NS MAS České republiky. Komunitně vedený místní rozvoj v praxi České republiky [online]. Nsmas.cz, únor 2012 [cit. 15. ledna 2021], str. 7. Dostupné na <http://nsmas.cz/content/uploads/2012/07/Komunitn%C4%9B-veden%C3%BD-m%C3%ADstn%C3%AD-rozvoj-v-praxi-%C4%8Cesk%C3%A9-republiky-verze-%C3%BA-nor-2012.pdf>.

PPP – public private partnership, neboli za formu veřejno-soukromého partnerství.⁵⁶ Z právního hlediska mají formu občanského sdružení, obecně prospěšné společnosti nebo zájmového sdružení právnických osob. Tito partneři se společně podílí na celkovém rozvoji svého území a získávají finanční podporu z evropských či národních dotací na realizaci jednotlivých projektů, které slouží k rozvoje daného regionu, a to formou metody LEADER. Hlavním cílem MAS je zlepšit kvalitu života a životního prostředí na venkově.⁵⁷

K dosažení tohoto cíle musí MAS sdružovat představitele územních samospráv, podnikatele, zemědělce, školy, instituce a další sdružení či organizace, které chtějí prosazovat společný zájem na daném území. Tyto sdružené subjekty hájí společná práva a plánují strategie rozvoje. Na základě těchto strategických plánů potom získávají a rozdělují dotace pro fyzické i právnické osoby na území MAS. Místní akční skupiny však realizují i činnost mimo politiky EU, ale tvoří také prostor obcím pro spolupráci např. v oblasti výkonu veřejné správy, cestovního ruchu či školství.⁵⁸ Mimo své hlavní činnosti poskytují také zdarma poradenskou činnost subjektům při podávání žádostí o dotace, pomáhají obcím v procesu plánování sociálních služeb (a na rozdíl od obcí mohou žádat i o 100 % dotaci, přičemž obce musí na těchto projektech přistoupit k 5% spoluúčasti), realizují mezinárodní spolupráci (exkurze do zahraničí) a v neposlední řadě také velmi výrazně pomáhají školám při realizaci místních akčních plánů vzdělávání.⁵⁹

Místní akční skupiny by měly svou činnost realizovat na základě principů udržitelného rozvoje. Vždy mají podporovat základní oblasti života, jelikož je velmi neefektivní zaměřit se pouze na jednu oblast – všechny aspekty spolu souvisí. Mají fungovat na základně dlouhodobých strategických plánů tak, aby žádný z dosažených cílů neměl pouze krátkodobý pozitivní vliv na rozvoj. Při realizaci svých cílů mají dbát na životní prostředí, jelikož zdroje surovin jsou omezené. Mají prosazovat právo na kvalitní způsob života, a to nejen materiální, ale také společenský a etický. Mají zohledňovat vše v rámci regionálních možností – ne každé

⁵⁷ Místní akční skupiny [online]. Nsmas.cz, [cit. 1. prosince 2020]. Dostupné na <<http://nsmas.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>>

⁵⁸ PAVLÍK, Marek a kol. Regiony budoucnosti. Inspirace pro rozvoj měst a regionů s příklady dobré praxe. Praha: Grada Publishing, 2020. str. 88.

⁵⁹ SKÁLA, Vít. Místní akční skupiny pomáhají obcím [online]. Dvs.cz, 5. dubna 2018 [cit. 1. prosince 2020]. Dostupné na <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6752559&ht=m%EDstn%ED+ak%E8n%ED+skupiny+pom%E1haj%ED+obc%EDm>.

globální řešení lze aplikovat na každém území. Mají do svých činností zapojovat také veřejnost, čímž by podpořily demokratické procesy, které pak získají všeobecnou podporu.⁶⁰

Velice důležitý je princip otevřenosti novým členům. Nesmí být stanoveny žádné překážky vstupu do MAS z toho důvodu, aby všichni měli rovné právo podílet se na rozhodování o budoucnosti území, ale také na kontrole činnosti místní akční skupiny. Aby byla rozhodnutí o rozvoji území co nejvíce vyvážená, závisí právě na široké rozmanitosti členů. Zde je zavedeno pravidlo, že při rozhodování nesmí mít žádná ze zastoupených skupin větší hlasovací právo, než 49 %. Již zmíněná kontrola činnosti MAS souvisí s principem transparentnosti. Všechny subjekty mohou sledovat dění uvnitř MAS a volit či odvolávat členy orgánů. Základním předpokladem transparentnosti je také včasné zveřejňování informací a výzev k předkládání žádostí o dotace. Zveřejněny musí být i výsledky včetně bodového hodnocení výběrového řízení, což zajišťuje dodržování principu rovnosti. Mimo to musí všichni členové orgánů MAS podepsat etický kodex či čestná prohlášení, aby se zamezilo střetu zájmů.⁶¹

Jak vyplývá z textu výše, každá místní akční skupina má svou organizační strukturu. U jednotlivých MAS se často liší názvy jednotlivých orgánů, avšak funkce a činnosti zůstávají stejné. V každé místní akční skupině musí být zajištěno pět hlavních funkcí, a to řídicí, kontrolní, výběrová, monitorovací a výkonná. Řídicím orgánem může být programový výbor, výbor sdružení nebo někdy také valná hromada. Tento orgán má na starosti schvalování strategie a rozhoduje o způsobech výběru projektů na získávání dotací. Na tuto činnost musí dohlížet kontrolní orgán, kterým může být např. kontrolní či dozorčí rada. Velmi důležitou roli má výběrová komise, která hodnotí projekty dle stanovených kritérií, stanoví pořadí a následně vybírá projekty, jež budou podpořeny. Monitorovací komise se zaměřuje na dohled nad průběžným prováděním strategie a jednotlivých projektů. Členství v těchto orgánech je zpravidla bezplatné či za velmi symbolickou částku.⁶² Naopak funkce výkonná je vždy navázána na pracovní poměry. Je zajišťována kanceláří či sekretariátem, který je řízený

⁶⁰ Základní principy udržitelného rozvoje [online]. Maschrudimsko.cz, 8. listopadu 2013 [cit. 1. prosince 2020]. Dostupné na <http://www.maschrudimsko.cz/principy-udrzitelneho-rozvoje>.

⁶¹ NS MAS České republiky. Komunitně vedený místní rozvoj v praxi České republiky [online]. Nsmas.cz, únor 2012 [cit. 15. ledna 2021], str. 7. Dostupné na <http://nsmas.cz/content/uploads/2012/07/Komunitn%C4%9B-veden%C3%BD-m%C3%ADstn%C3%AD-rozvoj-v-praxi-%C4%8Cesk%C3%A9-republiky-verze-%C3%BAnor-2012.pdf>.

⁶² Tamtéž.

manažerem. Kancelář administruje všechny projekty a odpovídá za dodržování podmínek při jejich realizaci. Činnost kanceláře je řízena vnitřními předpisy a obecnými standardy.⁶³

Pro všechny MAS je velmi důležitým nástrojem spolupráce, díky níž mohou dosáhnout mnohem větších úspěchů, a který rozšiřuje strategii rozvoje a celkově přidává hodnotu venkovu. Díky tomu sledujeme dopad na rozvoji na dvou úrovních, a to mezi partnery z odlišných MAS a také na místní úrovni jednotlivé MAS. Pomocí spolupráce mezi místními akčními skupinami dochází k inovacím, jelikož každý partner si vyzkouší nové, jiné postupy a experimentuje tak.⁶⁴ Hlavní výhodou pro spolupráci prostřednictvím MAS je to, že dokáže fungovat mimo veřejnou správu, která často nedokáže sama vyřešit spoustu výzev. Místní akční skupiny by měly koordinovaně vyhledávat a profesionálně zpracovávat žádosti, koordinovat jednotný rozvoj svého území, propojovat jednotlivé aktéry v území, rozšiřovat služby občanům a prohlubovat spolupráci a stabilizaci území, to vše za zachování autonomie obcí. Další výhodou je také to, že místní akční skupiny existují i v jiných státech, což umožňuje mezinárodní spolupráci vedoucí k širokému rozvoji.⁶⁵ Nevýhody však můžeme spatřit v tom, že obce musejí platit členské příspěvky, aby mohly být součástí MAS. Tyto příspěvky nebývají zpravidla vysoké, ale i tak mohou činit pro některé obce překážku v členství. Mimo to fungují MAS v relativně složité organizační struktuře, což může často vést ke komplikované koordinaci činností. Obce často také nemají dostatečné informace o tom, jak místní akční skupiny fungují, což může tvořit administrativní překážku při podávání žádosti o dotaci.⁶⁶

V České republice se všechny MAS na jejím území sdružují v Národní síti místních akčních skupin České republiky (dále jen NS MAS). Je to spolek, který sdružuje všechny místní akční skupiny na území ČR. NS MAS rozvíjí jejich spolupráci a pomáhá hájit jejich zájmy ve vztahu ke státu. Zároveň také reprezentuje MAS při národních či nadnárodních jednání, propaguje úlohu MAS v komunitně vedeném místním rozvoji a podílí se na pořádání exkurzí,

⁶³ NS MAS České republiky. Komunitně vedený místní rozvoj v praxi České republiky [online]. Nsmas.cz, únor 2012 [cit. 15. ledna 2021], str. 9. Dostupné na <http://nsmas.cz/content/uploads/2012/07/Komunitn%C4%9B-veden%C3%BD-m%C3%ADstn%C3%AD-rozvoj-v-praxi-%C4%8Cesk%C3%A9-republiky-verze-%C3%BA-nor-2012.pdf>.

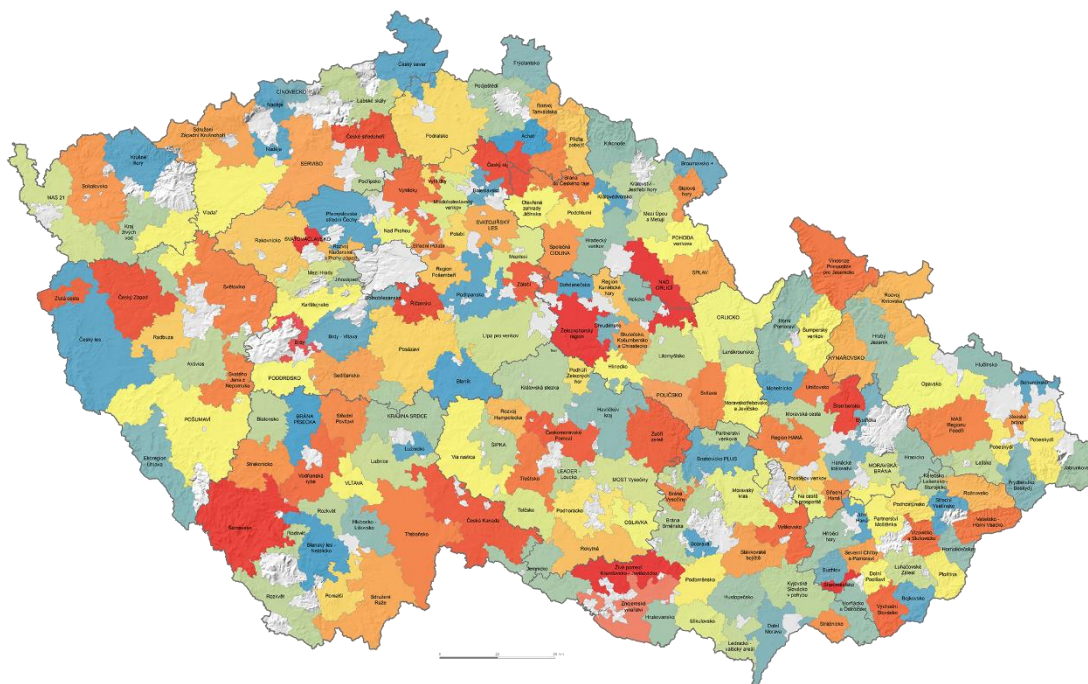
⁶⁴ ENDR Contact Point. Spolupráce jako součást místní rozvojové strategie. EU Rural Review, 2020, č. 29, str. 36.

⁶⁵ ČEPELKA, Oldřich a kol. Veřejná správa a místní akční skupiny. Zlín: Tigris, s. r. o., 2015. str. 13.

⁶⁶ NAGY, Pavel. Místní akční skupiny – subjekt místního rozvoje [online]. Ihep.cz, 28. července 2014 [cit. 26. ledna 2021]. Dostupné na <http://ihep.cz/?p=861>.

konferencí či výstav apod. Aktuálně se na území České republiky nachází 180 místních akčních skupin. Jejich rozložení v území je znázorněno v následující mapě:⁶⁷

Obrázek č. 1: Územní působnost MAS

Zdroj: Mmr.cz, https://www.mmr.cz/getmedia/8674eff3-d424-448b-80fe-ef30a62fd4fb/CLLD_201602_jen-mapa.png?width=739&height=523.

Národní síť MAS spolupracuje se všemi důležitými partnery pro rozvoj venkova, a to s vládou, ministerstvy i krajskými úřady, dále také například s Agrární komorou ČR, Hospodářskou komorou ČR, Sdružením místních samospráv ČR nebo Národní sítí zdravých měst ČR. Doposud také spolupracuje se všemi partnery, které získala již při svém vzniku při navázání kontaktu s Evropskou asociací LEADER pro rozvoj venkova.⁶⁸

⁶⁷ Ministerstvo pro místní rozvoj. CLLD [online]. Mmr.cz, [cit. 13. ledna 2021]. Dostupné na <https://www.mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/ud-typy/stara-ud/integrované-nastroje/clld>.

⁶⁸ Metoda LEADER. Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD). Rozvoj venkova se zapojením místních komunit [online]. Nsmas.cr, [cit. 1. prosince 2020], str. 2. Dostupné na <http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>.

I NS MAS má svou dlouhodobou strategii. V té vytyčila hlavní body, jichž chce dosáhnout. Prvním cílem je stabilizování metody LEADER pomocí zakotvení jejích principů v české legislativě, čímž by docílila plnohodnotného standardního přístupu k rozvoji. Tato metoda by měla být používána ve strategických dokumentech s dopadem na regionální rozvoj. Dále chce zabezpečit vysoké kvality činnosti jednotlivých MAS pomocí vytvoření nového systému hodnocení založeném na vzájemném srovnávání.⁶⁹ Třetím a velmi dlouhodobým cílem je průběžné vzdělávání pracovníků a členů orgánů MAS. Vzdělání pracovníci jsou důležitou podmínkou pro funkční systém MAS, a proto se chce NS MAS zaměřit na formální (akreditované kurzy, odborné praxe, studijní obory na VŠ) i neformální (workshopy, exkurze, přednášky) vzdělávání. S tímto bodem souvisí právě čtvrtý strategický cíl zaměřený na existenci funkčního systému podpory MAS, a to převážně v oblasti právní, ekonomické a organizační podpory.⁷⁰ V neposlední řadě se chce zaměřit na upevnění partnerství pro rozvoj venkova. Chce vytvořit funkční zázemí pro stávající partnery, ale také připojit partnery nové na základě filosofie venkova dle motto „Dáváme venkovu smysl“.⁷¹

Mimo NS MAS jsou místní akční skupiny sdružovány také na evropské úrovni, a to skrze ELARD – European LEADER Association for Rural Development. Jedná se o neziskovou organizaci zajišťující kvalitu života na venkově a jeho udržitelný rozvoj, která slučuje všechny evropské místní akční skupiny a další subjekty aplikující metodu LEADER při ovlivňování místního rozvoje. ELARD sdružuje přes 2200 MAS z celkem 26 zemí.⁷²

Druhá kapitola objasnila význam pojmů metoda LEADER, komunitně vedený místní rozvoj a místní akční skupiny. V následující analytické části práce bude proveden výzkum vlivu místních akčních skupin na místní rozvoj. Právě na základě metody LEADER místní akční skupiny fungují a pomocí nástroje komunitně vedeného místního rozvoje tvoří strategie, jež mají za cíl efektivní a udržitelný místní rozvoj daného regionu.

⁶⁹ Strategie rozvoje Národní sítě Místních akčních skupin České republiky, z.s. do roku 2030 [online]. Nsmascr.cz, [cit. 1. prosince 2020], str. 1. Dostupné na <<http://nsmascr.cz/o-nas/>>.

⁷⁰ Tamtéž, str. 2.

⁷¹ Tamtéž, str. 3.

⁷² ELARD – Organization [online]. Elard.eu, [cit. 15. ledna 2021]. Dostupné na <http://elard.eu/organization/>.

3. Místní akční skupiny a jejich vliv na regionální rozvoj: zjištění

V této kapitole se zaměříme na vliv místních akčních skupin na místní rozvoj. Nejprve bude popsáno území, na které je tato práce zaměřena, a to Zlínský kraj. Následně budou vysvětleny výsledky dotazníkového šetření, které pro stanovení vlivu MAS na místní rozvoj proběhlo. Provedením výzkumu na území Zlínského kraje bylo zjištěno, jak velký vliv mají místní akční skupiny na místní rozvoj. Pomocí dotazníků rozeslaných na všechny obce ve Zlínském kraji, které jsou součástí místních akčních skupin, bylo zjištěno, jaké procento projektů bylo financováno díky pomoci či prostřednictvím MAS z celkového počtu. Toto procento je vyjádřeno jak z počtu projektů, tak také z objemu získaných financí. Neméně důležitým faktorem dotazníkového šetření je také zhodnocení míry spolupráce obcí s místními akčními skupinami, jelikož komunikace mezi starosty a právě MAS může zajistit více (či méně) úspěšných projektů a podaných žádostí.

Pro uvedení Zlínského kraje do kontextu práce nyní stručně vyobrazím jeho geografický a socioekonomický potenciál. Jedná se o územní samosprávný celek tvořený okresy Zlín, Uherské Hradiště, Kroměříž a Vsetín. Jeho celková rozloha je 3963 km² a je tak čtvrtým nejmenším krajem České republiky. Kraj je z velké části tvořen pahorkatinami a má kopcovitý tvar, nachází se zde také dvě chráněné krajinné oblasti: Beskydy a Bílé Karpaty. Zlínským krajem protéká řeka Morava, do níž se vlévá většina malých řek či potoků. Z celkové výměry území zde nalezneme 48,5 % zemědělské půdy (nejvíce na území okresu Uherské Hradiště, nejméně pak v okrese Vsetín). Vzhledem k průmyslu zde nalezneme převážně pouze zpracovatelský sektor. Jedná se o podniky kovodělného, dřevozpracujícího, elektrotechnického či oděvního průmyslu. Na celém území žije 582 555 obyvatel, což v přepočtu na km² značí nadprůměrnou hustotu zabydlení.⁷³

Na území Zlínského kraje působí celkem 20 místních akčních skupin, které sdružují 341 obcí. Na území Zlínského kraje z nich sídlí však pouze 307, jelikož část místních akčních skupin má přesahy i do sousedních krajů (jako příklad můžeme uvést MAS Střední Haná, která sdružuje celkem 13 obcí, avšak pouze jedna sídlí na území Zlínského kraje, viz Příloha č. 2 – Mapa místních akčních skupin ve Zlínském kraji). Seznam těchto místních akčních skupin naleznete v tabulce níže:

⁷³ Základní charakteristika kraje [online]. Kr-zlinsky.cz [cit. 5. února 2021]. Dostupné na <https://www.kr-zlinsky.cz/zakladni-charakteristika-kraje-cl-3685.html>.

Tabulka č. 1 Seznam MAS na území Zlínského kraje⁷⁴

MAS	Okres	Počet obcí
MAS Bojkovska, z.s.	Uh. Hradiště	15
Místní akční skupina Dolní Poolšaví, z.s.	Uh. Hradiště	17
MAS Hornolidečska, z.s.	Vsetín	15
MAS Hornácko a Ostrožsko, z.s.	Uh. Hradiště	17
Místní akční skupina Hřiběcí hory, z.s.	Kroměříž	33
Jižní Haná o. p. s.	Kroměříž	9
MAS Kelečsko – Lešensko – Starojicko, z.s.	Vsetín	11
Luhačovské Zálesí, o.p.s.	Zlín	20
MAS Buchlov, z.s.	Uh. Hradiště	14
MAS Partnerství Moštěnka, o. s.	Kroměříž	51
MAS Ploština, z. s.	Zlín	17
Místní akční skupina Podhostýnska, z.s.	Kroměříž	17
Místní akční skupina Rožnovsko, z.s.	Vsetín	14
Místní akční skupina Severní Chřiby a Pomoraví, z.s.	Uh. Hradiště	18
MAS Staroměstsko, z.s.	Uh. Hradiště	8
MAS Střední Haná	Kroměříž	13
MAS Střední Vsetínsko, z. s.	Vsetín	12
Místní akční skupina Valašsko – Horní Vsacko, z.s.	Vsetín	8
MAS Vizovicko a Slušovicko, o.p.s.	Zlín	20
MAS Východní Slovácko, z.s.	Uh. Hradiště	12

Zdroj: Nsmas.cz, vlastní zpracování.

Z těchto 307 obcí nebyly osloveny následující obce a města: Lípa, Lipová, Lukov, Střížovice, Kroměříž, Vsetín, Uherské Hradiště a Zlín. Důvodem pro vyloučení těchto obcí a měst z dotazníkového šetření je, že nejsou součástí žádné místní akční skupiny, a proto nemohou posoudit aktivitu spolupráce a jejich odpovědi by nebyly pro šetření relevantní. Výběr celkem 299 je tedy odůvodněný jejich územní působností a členstvím v jedné z dvaceti místních akčních skupin ve Zlínském kraji.

⁷⁴ Seznam místních akčních skupin [online]. Nsmas.cz, [cit. 4. prosince 2020]. Dostupné na <<http://nsmas.cz/seznam-mistnich-akcnich-skupin/>>.

Jak již bylo vytyčeno v úvodu, základem pro výzkum k mé práci bylo dotazníkové šetření. Pro vyhodnocení vlivu místních akčních skupin na místní rozvoj jsem si stanovila kritéria, která nejsou běžně dostupná, a proto byl dotazník jediný možný zdroj. Kritéria, jež jsem si zvolila, byla počet obyvatel, příslušnost k místní akční skupině, počet realizovaných projektů na území obce za poslední tři roky, počet realizovaných projektů na území obce prostřednictvím MAS za poslední tři roky, vynaložené finance na realizované projekty za poslední tři roky, vynaložené finance na realizované projekty prostřednictvím MAS za poslední tři roky a spokojenost obcí s mírou aktivity spolupráce s MAS na místním rozvoji. Dotazník (viz Příloha 3) obsahuje celkem 13 otázek a byl rozeslán na 299 obcí Zlínského kraje, jež jsou členy některé z místních akčních skupin na daném území.

Z výše uvedeného počtu rozeslaných dotazníků se vrátilo 110 vyplněných, což činí 36,8% návratnost. Tři dotazníky však nebudou do šetření zapojeny, jelikož byly všechny jeho odpovědi vyplněny nerelevantně (skládaly se např. jen z písmene X nebo odpovědi „nevím“). Pracuji tedy se 107 vyplněnými dotazníky, což činí 35,8 % oslovených obcí. Relevantnost výzkumu je podpořena rovnoměrným rozložením obcí na celém území Zlínského kraje. V tabulce níže je přehled zapojených obcí dle okresů spolu s návratností:⁷⁵

Tabulka č. 2 Návratnost dotazníků z obcí dle okresu

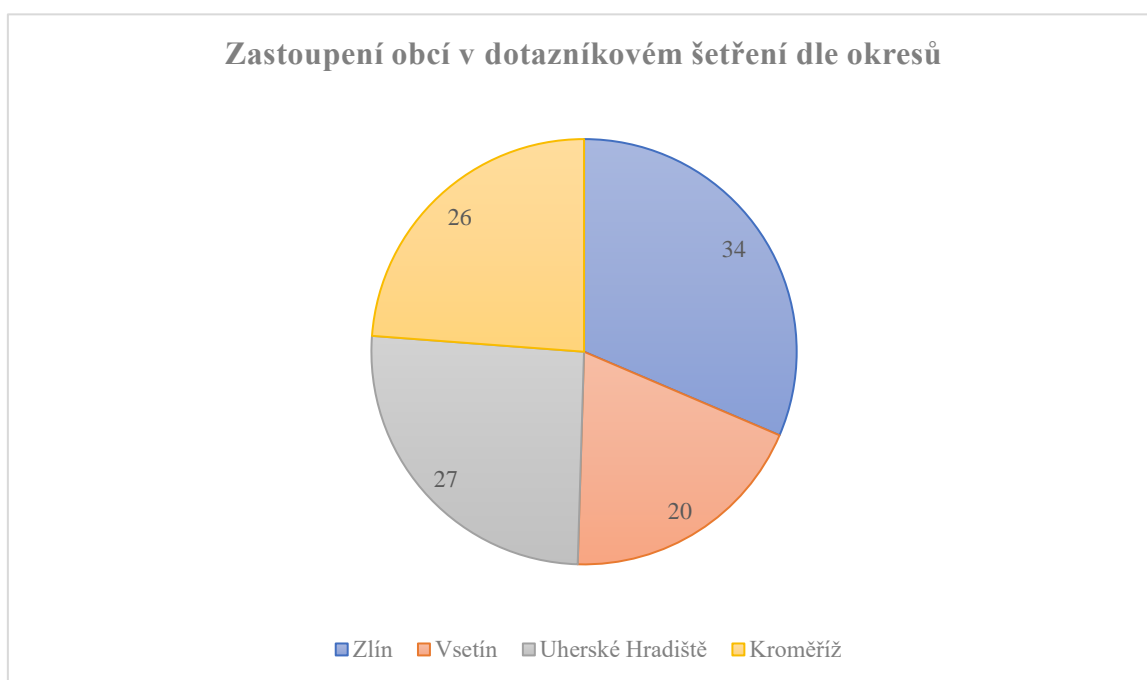
Okres	Celkem obcí	Zúčastněných obcí	Návratnost
Zlín	89	34	38 %
Kroměříž	79	26	33 %
Uherské Hradiště	78	27	34,6 %
Vsetín	61	20	32,7 %

Zdroj: Český statistický úřad. Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2020. Dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112019>. Vlastní data.

V rámci kraje jsou tedy navracené dotazníky rovnoměrně rozloženy do území v porovnání s celkovým počtem obcí v jednotlivých okresech. Pro přehlednost vkládám graf zastoupení obcí v dotazníkovém šetření dle okresů:

⁷⁵ Informace o počtech obcí v daných okresech získaná z Českého statistického úřadu, dostupné online zde: <https://www.czso.cz/documents/10180/20567175/93833271.pdf/883077e4-0060-438a-9b29-f23607742a29?version=1.0>.

Graf č. 1: Zastoupení obcí v dotazníkovém šetření dle okresů

Zdroj: Vlastní data.

Dalším důležitým faktorem je velikost obce v souvislosti s počtem obyvatel. Výsledek přesně reflektuje fakt, že se obecně v České republice nachází velké množství menších obcí (přes 65 % obcí má počet obyvatel nižší než 1000), viz Tabulka č. 3.

Tabulka č. 3 Přehled obcí zapojených v šetření dle počtu obyvatel

Počet obyvatel:	0-500	500-1000	1000-1500	1500-2000	2000 a víc
Zapojené obce:	36	34	12	5	20

Zdroj: Vlastní data.

Na relevantnosti práce se podílí také rozložení obcí v rámci místních akčních skupin. Do výzkumu se zapojily obce ze všech MAS ve Zlínském kraji, kromě místní akční skupiny Střední Haná, jež má na území Zlínského kraje pouze jednu obec (zbytek MAS působí v obcích z Jihomoravského kraje).

V rámci dotazníku bylo zjištěno, kolik projektů realizovaly obce celkem za poslední tři roky. Důležitou informací bylo také množství projektů realizovaných prostřednictvím místních akčních skupin za stejné období. Díky získání tohoto poměru bylo možné posoudit, zda a jak moc se podílí MAS na místním rozvoji a jak pomáhají obcím v získávání dotací – zda je vypočtený poměr zanedbatelný či nikoliv. Po sečtení všech výsledků bylo zjištěno, že za poslední tři roky podalo 107 dotazovaných obcí na území Zlínského kraje 459 žádostí o dotace

(průměrně 1,42 dotací na obec, nejčastější odpovědí byl uveden počet žádostí 1, vypočítaný medián je 3). U neúspěšných žádostí byl nejčastěji zvolen důvod „Projekt byl zpracován dobře, ale ve velké konkurenci nebyl vybrán“. Tato možnost byla uvedena 25krát, z čehož můžeme usoudit, že množství finančních prostředků, jež plynou do regionu, nejsou dostatečné. Z důvodu nízké alokace a vysoké poptávky po realizaci projektů byly některé žádosti vyřazeny.⁷⁶ Realizovaných projektů ve 107 obcích na území Zlínského kraje za poslední tři roky bylo 747 (v průměru na jednu obec za jeden rok se jedná o 2,3 realizovaných projektů).⁷⁷

Dalším dotazovaným údajem byl počet realizovaných projektů ve 107 obcích na území Zlínského kraje za poslední tři roky, jež byly realizovány prostřednictvím MAS. Toto číslo činí 153 projektů (0,47 dotací na obec). Ze všech projektů, jež byly na území 107 obcí Zlínského kraje realizovány, bylo přesně 20,5 % realizováno prostřednictvím MAS. Vzhledem k tomu, že obce mohou o dotace žádat samy, prostřednictvím jiných organizací nebo si také projekty financují samy, lze tento poměr považovat za vysoký. Na všechny realizované projekty 107 obcemi na území Zlínského kraje za poslední tři roky bylo vynaloženo 1 284 633 389 Kč. Na projekty realizované prostřednictvím MAS tato částka činila 153 436 156 Kč. Poměr mezi financemi vynaloženými na všechny projekty vůči těm, které byly realizovány prostřednictvím MAS, činí 11,9 %. Jak vidíme, tento poměr je o 8,6 % nižší, než poměr všech realizovaných projektů vůči realizovaným projektům prostřednictvím MAS. Příčinou tohoto rozdílu je fakt, že místní akční skupiny mají často stanovené nízké maximální výše podpory, o které mohou žádat. Obce tak přes MAS realizují zpravidla menší projekty, řádově spíše ve statisících, případně max. okolo jednoho až dvou milionů Kč. Pro přehlednost vkládám tabulku zobrazující všechny výše zmíněné údaje.

Tabulka č. 4 Realizované projekty a vynaložené finance

	Realizované projekty	Vynaložené finance
Všechny:	747	1 284 633 389 Kč
Prostřednictvím MAS:	153	153 436 156 Kč
Poměr:	20,5 %	11,9 %

⁷⁶ Pouze pět starostů poté zvolilo možnost „Špatně zpracovaná žádost“ a dva možnost „Nedostatečná komunikace ze strany MAS“. V porovnání s nejčastější odpovědí jsou tato čísla zanedbatelná a za největší problém můžeme označit právě zmíněnou nízkou alokaci v kombinaci s vysokou konkurencí v oblasti získávání dotací.

⁷⁷ Je to způsobeno také tím, že na některé realizované projekty byly podány žádosti dříve než před třemi lety. Samotná realizace projektu však nastala později. Ne všechny projekty ale splňují požadavky pro konkrétní dotační výzvy, nebo nejsou ve výzvě vybrány. Obce proto realizují své projekty nejen z dotací, ale také z vlastních finančních zdrojů či půjček.

Zdroj: Vlastní data.

Důležitým faktorem, na který se dále v práci zaměřím, je počet obyvatel. Již v úvodu práce zmiňuji svou hypotézu, která zní, že menší obce budou více tíhnout ke spolupráci s MAS z důvodu nedostatečné pracovní síly na obecních úřadech. Zároveň větší obce a města mají vícero vlastních zdrojů a mohou tak projekty realizovat také samy. Z tohoto důvodu jsem rozdělila obce do pěti kategorií (viz rozdělení dle Tabulky č. 3), přičemž u každé z nich porovnám stejné údaje, jako níže u MAS.⁷⁸

Dle předpokladu je nejpočetnější první skupina, která čítá 36 obcí, jež vyplnily dotazník. Dle hypotézy by tato skupina obcí měla být nejvíce navázaná na spolupráci s místními akčními skupinami. Vzhledem k poměru financí získaných na realizaci projektu prostřednictvím MAS vůči všem financím tato hypotéza platí. U obcí do 500 obyvatel je 22,7 % financí vynaložených na realizaci projektů získávána prostřednictvím MAS. U poměru všech realizovaných projektů a projektů realizovaných přes MAS by tato hypotéza také platila, avšak u skupiny obcí s počtem obyvatel 1500 – 2000 pozorujeme výrazný výkyv ve srovnání s ostatními skupinami obcí. Do této skupiny však bylo zařazeno pouze pět obcí, což může výrazně zkreslit výsledky šetření. Bereme-li v potaz právě nízký počet respondentů z dané kategorie, lze považovat nejvyšší výsledky v kategorii obcí do 500 obyvatel za potvrzenou.

Tabulka č. 5 Vliv MAS na místní rozvoj v obcích do 500 obyvatel

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	119	3,31
Realizované projekty	150	4,17
Prostřednictvím MAS	38	1,1
Poměr:	25,3 %	
Vynaložené finance celkem	134 010 638 Kč	3 722 517,72 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	30 475 207 Kč	846 533,53 Kč
Poměr:	22,7 %	

Zdroj: Vlastní data.

Druhou nejpočetnější skupinou jsou obce s počtem obyvatel 500 – 1000 obyvatel. V této kategorii je zařazeno 34 obcí, a i zde můžeme pozorovat potvrzení hypotézy, opět však s výjimkou u kategorie obcí s počtem obyvatel 1500 – 2000. Poměry realizovaných projektů i

⁷⁸ Počty obyvatel ke dni 1. 1. 2020 získané z dotazníkového šetření.

financí jsou oproti první kategorii nižší, stále se však drží nad poměry kategorií obcí s vyššími počty obyvatel. Jako u jediné skupiny můžeme sledovat výjimku, kdy je poměr vynaložených financí vyšší než poměr realizovaných projektů. Jediným možným vysvětlením je, že tyto obce v posledních třech letech realizovaly spíše projekty, jež byly finančně náročnější. Tento fakt ale neohrožuje potvrzení hypotézy, jelikož oproti předchozí kategorii obcí je tento poměr nižší.

Tabulka č. 6 Vliv MAS na místní rozvoj v obcích s počtem obyvatel 500 – 1000

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	142	4,18
Realizované projekty	213	6,3
Prostřednictvím MAS	40	1,18
Poměr:	18,7 %	
Vynaložené finance celkem	161 506 032 Kč	4 750 177,41 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	33 400 317 Kč	982 362,27 Kč
Poměr:	20,7 %	

Zdroj: Vlastní data.

Také kategorie obcí s počtem obyvatel 1000 – 1500 pokračuje v trendu snižování poměrů účasti MAS na realizaci projektů a získávání financí. Poměr realizovaných projektů je sice oproti předchozí kategorii vyšší, ale pouze o 0,1 % (což je velice zanedbatelné procento). Oproti kategorii obcí s počtem obyvatel do 500 sledujeme pokles o 6,5 %. Pokud se ale zaměříme na poměr získaných financí, vidíme razantní pokles také oproti předchozí kategorii, a to celkem o 9,4 %. Tento výsledek podporuje fakt, že větší obce mají více možných zdrojů, z nichž realizují své projekty. Nespolehají tolik finančně na MAS, projekty spolu s místními akčními skupinami realizují, avšak finančně se jedná o projekty menší.

Tabulka č. 7 Vliv MAS na místní rozvoj v obcích s počtem obyvatel 1000 – 1500

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	76	6,3
Realizované projekty	117	9,75
Prostřednictvím MAS	22	1,83
Poměr:	18,8 %	
Vynaložené finance celkem	255 079 756 Kč	21 256 646,3 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	28 796 497 Kč	2 399 708,08 Kč

Poměr:	11,3 %
---------------	---------------

Zdroj: Vlastní data.

Nyní se dostáváme k „problémové“ kategorii obcí s počtem obyvatel 1500 – 2000. Do dotazníkového šetření se z této kategorie zapojilo pouze 5 obcí, což je v porovnání s ostatními kategoriemi velmi nízké číslo, jež zkresluje výsledek šetření. Sledujeme nejvyšší poměr realizovaných projektů a oproti předchozí kategorii také vyšší poměr financí vynaložených na realizaci projektů. Tuto anomálii příkládám právě nižšímu počtu respondentů v této kategorii, jelikož má hypotéza je u ostatních kategorií fakticky potvrzena.

Tabulka č. 8 Vliv MAS na místní rozvoj v obcích s počtem obyvatel 1500 – 2000

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	16	3,2
Realizované projekty	35	7
Prostřednictvím MAS	11	2,2
Poměr:	31,4 %	
Vynaložené finance celkem	81 989 961 Kč	16 397 992,2 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	15 234 998 Kč	3 046 999,6 Kč
Poměr:	18,6 %	

Zdroj: Vlastní data.

Poslední kategorií jsou obce s vyšším počtem obyvatel než 2000. Zde můžeme sledovat velmi výrazný pokles v poměru vynaložených financí na realizaci projektů. Oproti první kategorii obcí do 500 obyvatel je tento rozdíl 14,9 %. Rozdíl v poměru realizovaných projektů již není tak výrazný, i přesto je ale nižší oproti ostatním kategoriím. V oblasti vynaložených financí se znovu potvrzuje fakt, že větší obce (v této kategorii také města) mají mnohonásobně více prostředků k realizaci projektů.

Tabulka č. 9 Vliv MAS na místní rozvoj v obcích s počtem obyvatel více než 2000

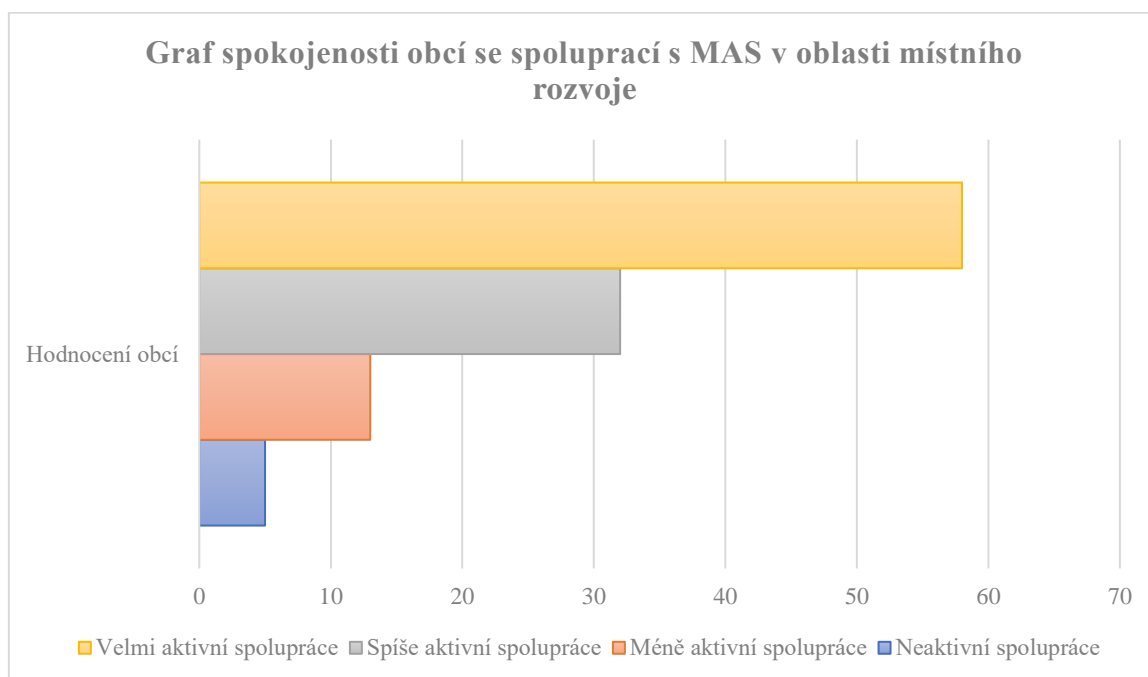
	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	106	5,3
Realizované projekty	232	11,6
Prostřednictvím MAS	42	2,1
Poměr:	18,1 %	
Vynaložené finance celkem	652 046 997 Kč	32 602 349,8 Kč

Vynaložené fin. přes MAS	50 849 417 Kč	2 542 470 Kč
Poměr:	7,8 %	

Zdroj: Vlastní data.

Nyní se přesuneme k hodnocení aktivity MAS ze strany obcí. Z výsledků dotazníků vyplynulo, že ze 107 obcí bylo 90 (84 %) velmi spokojeno nebo spokojeno s aktivitou v MAS. Spokojenost obcí se spoluprací s místními akčními skupinami dle odpovědí v dotazníku naleznete v Příloze č. 4., která shrnuje kompletní hodnocení aktivit spolupráce MAS z pohledu obcí (jedná se o přehled výsledků z dotazníku rozdělený dle jednotlivých MAS v pořadí odpovídajícímu odpovědím v dotazníku u otázky č. 12). Nejpozitivnější odezvy byly zaznamenány z obcí na území MAS Bojkovska, MAS Ploština, MAS Střední Vsetínsko a MAS Vizovicko a Slušovicko. Dvě obce (obě z MAS Buchlov) zvolily možnost „Jiné“ a z odpovědí vyplynulo, že v této MAS nefungovalo předchozí vedení, což vedlo k jeho odvolání. Dle dalšího názoru jsou v této místní akční skupině obsazeni projektoví manažeři, kteří nevykonávali svou práci dle představ obcí a dalších členů místní akční skupiny. MAS Buchlov se díky tomuto hodnocení stala jednou ze dvou nejhůře hodnocených místních akčních skupin na území Zlínského kraje. Z výsledků vyplývá, že další místní akční skupinou, se kterou jsou obce nespokojeny, je MAS Moštěnka. Zde tři obce zvolily možnost, že spolupráce není vůbec aktivní, další dvě obce pak zvolily odpověď třetí – spolupráce je méně aktivní, než by si představovaly. I když má i čtyři pozitivní ohlasy, takové množství nespokojených obcí nebylo u jiné MAS zaznamenáno. Zda neaktivita z pohledu obcí u těchto MAS ovlivnila i množství realizovaných projektů je zhodnoceno níže. Naopak spokojenost s aktivitou spolupráce byla v obcích výrazně vyšší. Celkové hodnocení spolupráce obcí s místními akčními skupinami je vyobrazeno v následujícím grafu.

Graf č. 2 Spokojenost obcí se spoluprací s MAS v oblasti místního rozvoje

Zdroj: Vlastní data.

Jak lze z grafu vyčíst a jak již bylo nastíněno výše, obce ve většině považují místní akční skupiny a spolupráci s nimi za velmi aktivní. Negativní hodnocení bylo zachyceno pouze u sedmi MAS z 20, a to zpravidla ve velmi nízké míře v porovnání s pozitivním ohlasem. Lze usoudit, že MAS jsou pro obce důležitým a velmi vlivným partnerem v oblasti místního rozvoje a napomáhají realizaci projektů a regionálních akcí, čímž významně ovlivňují rostoucí potenciál daného území.

Nyní se zaměříme na zhodnocení konkrétních MAS jak z pohledu hodnocení aktivity, tak z poměrů realizovaných projektů a vynaložených financí. Tyto poměry byly rozpočítané i mezi MAS, abych mohla porovnat jejich aktivitu zhodnocenou starosty spolu s reálnými počty projektů a získaných dotací. V následujících odstavcích jsou zpracovány výsledky ze všech MAS kromě MAS Střední Haná. Jak je již zmíněno výše, tato místní akční skupina má na území Zlínského kraje pouze jednu členskou obec, jež nevyplnila dotazník. Není proto možné ji zhodnotit. V Příloze č. 5 Tabulky výsledků šetření u jednotlivých MAS naleznete konkrétní výsledky a čísla zjištěné z dotazníkového šetření.

U většiny místních akčních skupin lze zhodnotit jejich vliv na místní rozvoj jako pozitivní. Počty realizovaných projektů se pohybovaly nad průměrem, hodnocení aktivity spolupráce bylo ze stran obcí velmi pozitivní. Jedná se o MAS Bojkovsko, MAS Dolní

Poolšaví, MAS Hornácko a Ostrožsko, MAS Rožnovsko, MAS Staroměstsko, MAS Valašsko-Horní Vsacko, MAS Vizovicko a Slušovicko a MAS Východní Slovácko. Zde je třeba zmínit právě MAS Vizovicko a Slušovicko, jež oproti ostatním místním akčním skupinám zrealizovala celkem 45,7 %, což je o 25,7 % více, než průměr všech MAS. MAS Hříběcí hory jsou místní akční skupinou, která se velmi výrazně odlišuje od ostatních a vymyká se vypočítanému průměru. Tato MAS realizovala pouze 8,5 % projektů na svém území za pouhé 1 % financí získaných na realizaci projektů. I přes to zvolily čtyři obce spolupráci jako velmi aktivní, šest obcí jako spíše aktivní a pouze dvě obce jako méně aktivní. Tyto výsledky podporují výše zmiňovaný fakt, že místní akční skupiny nespolupracují s obcemi pouze ve formě zajišťování dotací, ale také např. v oblasti školství (tvoření místních akčních plánů), kultury a dalších oblastech. Mimo to podporují také podnikatele, čímž napomáhají místnímu rozvoji. Obce tak mohou hodnotit spolupráci jako velmi aktivní, i když prostřednictvím MAS nerealizovaly žádný, nebo pouze malý projekt. Spolupráce je pro ně významná i v jiných oblastech.

Mezi hůře hodnocené MAS se zařadila MAS Kelečsko – Lešensko – Starojicko, MAS Buchlov a MAS Moštěnka. Tyto místní akční skupiny byly z větší části hodnoceny negativně. Zároveň jsou počty a poměry projektů realizovaných prostřednictvím MAS, stejně jako finance vynaložené na jejich realizaci, oproti průměrným výsledkům nižší. Z hodnocení vyplývá, že z pohledu obcí a také dle výsledků by spolupráce na místním rozvoji mohla být u těchto MAS aktivnější a v porovnání s ostatními MAS ve Zlínském kraji jsou spíše podprůměrní. Z této skupiny méně aktivních místních akčních skupin zmíním MAS Buchlov, jelikož se zde dva ze starostů podrobněji vyjádřili k jejímu fungování. U této MAS došlo k odvolání stávajícího vedení z důvodu špatného fungování celé kanceláře a manažerů. Tento fakt výrazně ovlivňuje všechna kritéria hodnocená v dotazníkovém šetření a lze předpokládat, že se změnou vedení MAS nastane také změna v jejich hodnocení. Z důvodu podprůměrného počtu realizovaných projektů a z 50 % velmi negativního hodnocení spolupráce lze stanovit, že tato místní akční skupina nepodporuje místní rozvoj v tak velkém množství, jak je tomu u ostatních MAS.

Hodnocením jednotlivých MAS se ukázalo, jak má lokace obce vliv na získávání dotací a realizaci projektu. Právě lokace obce velice úzce souvisí s výběrem a členstvím v konkrétní MAS, což výrazně ovlivní následnou spolupráci. Jak lze z výsledků vyčíst, ne každá MAS je tak aktivní, jak by si obce představovaly. Pro přehled a možnost porovnání jednotlivých MAS vkládám do své práce Přílohu č. 6 – Průměr realizovaných projektů dle jednotlivých MAS a Přílohu č. 7 – Průměr vynaložených financí na projekty dle jednotlivých MAS.

Pokud bychom chtěli porovnat MAS dle daných kritérií, z hlediska lokace dle okresů nelze vyvodit žádná spojitost. V tomto ohledu neovlivňuje lokace MAS získávání projektů ani finančních prostředků, závisí zde spíše na schopnosti a celkovém fungování MAS. Jediným porovnatelným ukazatelem je zde zjištění, že MAS s vyšším počtem členských obcí zpravidla v přepočtu na jednu obec realizují méně projektů. Tato situace může být způsobena tím, že při vyšším počtu členských obcí nezvládají místní akční skupiny administrovat všechny projekty, a proto pak dochází k výběru jiného zprostředkovatele, či k případné nerealizaci projektu. Z hlediska praktičnosti a lepšího využití potenciálu MAS je strategicky výhodnější, aby místní akční skupiny byly zaměřeny na menší území a menší počet obcí a členů. Jelikož jsou příspěvky zpravidla v nízkých částkách, zmenšení počtu členů by významně neovlivnilo jejich rozpočet, došlo by ale ke zefektivnění práce MAS.

3.4 Diskuse

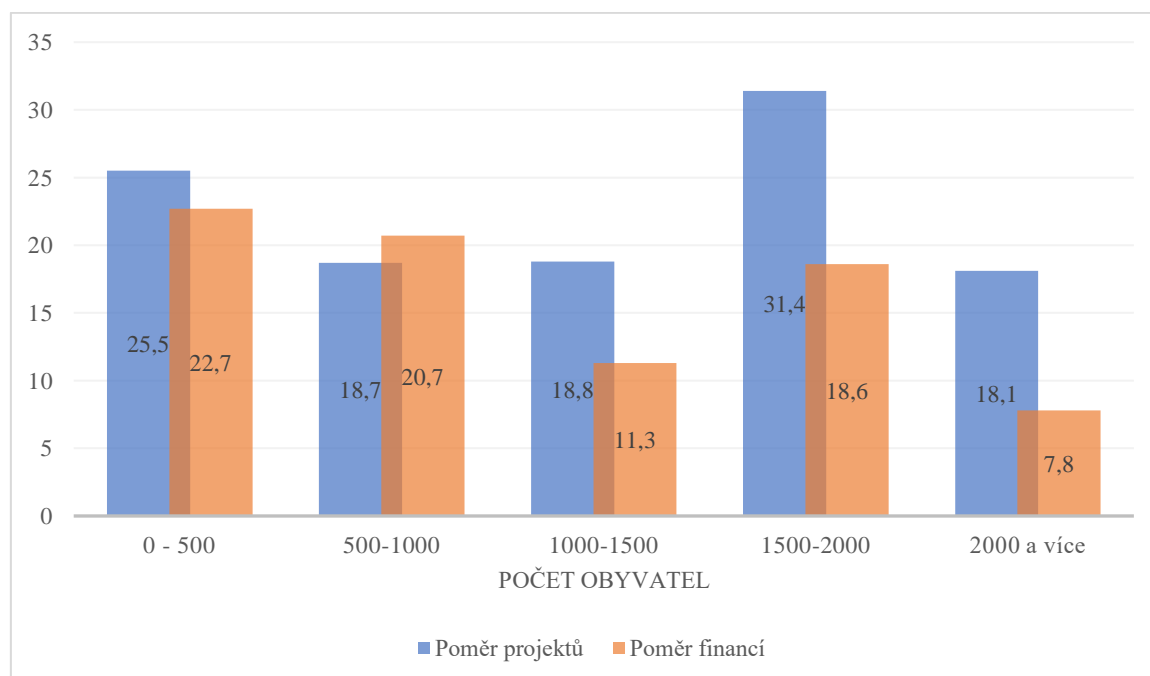
Po vyhodnocení jednotlivých aspektů z dotazníkového šetření je třeba zhodnotit výsledky celkově vzhledem k hypotéze a k tématu práce. Cílem práce bylo zjistit, jak velký vliv mají místní akční skupiny na místní rozvoj ve Zlínském kraji. Cíle bylo dosaženo pomocí rozeslání dotazníků do 299 obcí Zlínského kraje, jež jsou členy některé z MAS. Díky získaným informacím byl vypočítán poměr všech realizovaných projektů na území dané obce a projektů realizovaných prostřednictvím MAS, dále také poměr všech financí vynaložených na realizaci projektů vůči financím vynaložených na projekty realizované prostřednictvím MAS a v neposlední řadě byla zjištěna spokojenost obcí se spoluprací v oblasti místního rozvoje s MAS a další doplňující informace.

V průměru se místní akční skupiny ve Zlínském kraji podílely na 20,5 % všech realizovaných projektů. Jelikož existuje i spousta dalších organizací (např. mikroregiony, DSO, SMS ČR a další), přes které mohou obce realizovat projekty nebo je mohou realizovat také samy, je tento poměr velmi vysoký. Lze tedy považovat jejich vliv na místní rozvoj v této oblasti za významný a v území velmi potřebný. Pokud se ale zaměříme na poměr všech financí vynaložených na realizované projekty a financí vynaložených na realizované projekty prostřednictvím MAS, dostaneme se na číslo nižší, a to 11,9 %. Jak již bylo zmíněno výše, místní akční skupiny zpravidla realizují menší projekty a nemohou dosáhnout na vyšší finanční obnosy z dotací. Zde je třeba vzít v úvahu také fakt, že do celkového hodnocení spadá celkem 20 obcí a měst s počtem obyvatel nad 2000. Zde jsme zaregistrovali tento poměr na pouhých 7,8 % a byl tím potvrzen předpoklad, že větší obce mají více zdrojů (finančních i lidských) pro realizaci projektů. I když je výsledný poměr téměř o polovinu nižší než poměr realizovaných

projektů, nejedná se o zanedbatelné číslo. Na území všech obcí, jež se účastnily dotazníkového šetření, realizovaly MAS za poslední tři roky celkem 153 projektů v celkové výši 153 436 156 Kč. Zde je třeba také podotknout, že se jedná pouze o 35 % obcí z území Zlínského kraje. Vzhledem ke všem okolnostem lze po zhodnocení výsledků šetření konstatovat, že místní akční skupiny mají významný vliv na místní rozvoj ve Zlínském kraji. Tento výsledek šetření je také potvrzen faktem, že 84,1 % všech obcí je se spoluprací s MAS v oblasti místního rozvoje spokojeno a považují tuto spolupráci za přínosnou.

Práce ověřovala hypotézu, že místní akční skupiny budou mít vyšší vliv u obcí s nižším počtem obyvatel, protože tyto obce mají méně zaměstnanců a také méně zdrojů k realizaci projektů. Aby bylo možno tuto hypotézu potvrdit, roztřídila jsem všechny obce do pěti kategorií dle počtu obyvatel (viz předchozí kapitola). Ve čtyřech z pěti kategorií obcí se tato hypotéza potvrdila, pouze jedna kategorie zaznamenala vyšší výkyv oproti ostatním. Jedná se o kategorii obcí s počtem obyvatel 1500 – 2000. Důvodem byl fakt, že v této kategorii se do dotazníkového šetření zapojilo pouze pět obcí, což oproti ostatním kategoriím velice zkresluje výsledky. Vzhledem k tomu lze tedy hypotézu považovat za potvrzenou. Nižší vkládám graf vývoje vlivu místních akčních skupin na místní rozvoj ve Zlínském kraji vzhledem k počtu obyvatel.

Graf č. 3 Vliv MAS na místní rozvoj ve Zlínském kraji v závislosti na počtu obyvatel

Zdroj: Vlastní data.

Tento graf znázorňuje vývoj vlivu místních akčních skupin na místní rozvoj. Je zde popsán vývoj poměru realizovaných projektů prostřednictvím MAS vůči všem realizovaným projektům a poměru financí vynaložených na projekty realizované prostřednictvím MAS vůči financím vynaložených na všechny realizované projekty v závislosti na počtu obyvatel obcí – jedná se tedy o grafické znázornění mé hypotézy, jež byla v práci potvrzena. Čím více má daná obec obyvatel, tím méně projektů poměrově realizuje prostřednictvím MAS, čímž zároveň klesá také poměr vynaložených financí na projekty realizované prostřednictvím MAS. U kategorie obcí s počtem obyvatel 500 – 1000 můžeme jako u jediné zpozorovat vyšší podíl financí, než podíl projektů. Tento fakt lze odůvodnit tím, že tato skupina obcí realizovala finančně náročnější projekty, což vedlo ke vzniku této výjimky ve výzkumu. Neovlivní to ale skutečnost, že poměr financí má klesající tendenci v závislosti na zvyšujícím se počtu obyvatel.

Díky šetření jsem nenalezla spojitost mezi lokací dané místní akční skupiny a její výkonností v oblasti místního rozvoje. Není podstatný okres působnosti MAS, důležitějším aspektem je fungování místní akční skupiny. MAS musí aktivně podporovat místní rozvoj, komunikovat s obcemi a dalšími členy a podporovat regionální komunitu. Pokud manažeři dané MAS nebudou tuto práci vykonávat svědomitě, dojde k celkové nespokojenosti a místní rozvoj nebude podpořen. Je tedy velmi důležité, aby v MAS byly všechny pozice obsazeny lidmi, kteří chtějí rozvíjet daný region a o tuto problematiku mají zájem. S obsazením pracovních pozic v MAS souvisí jedno zjištění z dotazníkového šetření, a to, že v případech, kdy mají MAS více členů, nastává situace, kdy v přepočtu na jednu obci je realizováno méně projektů za méně vynaložených financí. Z toho vyplývá, že čím více členských obcí konkrétní MAS má, tím méně zvládne spravovat projektů v průměru na jednu obec. Dle daného výsledku lze zhodnotit, že je mnohem efektivnější, aby se MAS soustředila na menší území a méně členských obcí, což povede k vyšší úspěšnosti projektů, aktivnější spolupráci a prosperujícímu místnímu rozvoji v regionech. MAS musí také počítat s tím, že v novém programovém období bude směrem ke komunitně vedenému místnímu rozvoji směřovat vyšší podpora ze strany Komise. Očekává se vyšší alokace, s čímž souvisí více vyhlášených výzev a více dotačních možností. I tento fakt ovlivní množství administrativní zátěže do budoucna.

Lokace je však významným faktorem ovlivňující počty realizovaných projektů a vynaložených financí u jednotlivých obcí. Právě jejich lokace ovlivňuje to, do které MAS vstoupí a budou jejími členy. Jak bylo již výše v práci popsáno, každá MAS má jinou míru aktivity spolupráce a zároveň se cílené oblasti spolupráce mohou lišit. Obec proto musí

posoudit, která místní akční skupina je z hlediska jejího území, potřeb a představ v oblasti spolupráce na místním rozvoji nejvýhodnější.

Jak vyplývá z celého šetření, hypotéza stanovená v úvodu práce byla potvrzena. Vliv místních akčních skupin na místní rozvoj v obcích je ovlivněn počtem obyvatel (se zvyšujícím se počtem obyvatel klesá vliv místních akčních skupin na realizaci projektů a množství vynaložených financí), a jak vyplynulo ze šetření, závisí i na příslušnosti ke konkrétní MAS. I aktivita MAS na spolupráci na místním rozvoji výrazně ovlivňuje dosažené výsledky v území. Obecně byla ale jejich aktivita hodnocena primárně pozitivně, z čehož lze usoudit, že místní akční skupiny mají kladný vliv na místní rozvoj svého území.

Závěr

Úkolem této diplomové práce na téma Místní akční skupiny a jejich vliv na regionální rozvoj se zaměřením na Zlínský kraj bylo zodpovězení výzkumné otázky „jaký vliv mají místní akční skupiny na místní rozvoj ve Zlínském kraji“, jež byla stanovena v úvodu práce. K dosažení cíle bylo třeba zahrnout do práce mimo jiné vysvětlení pojmů regionální politiky, místního rozvoje, místních akčních skupin a popsat teorii s nimi spojenou. Tato deskriptivní část byla nezbytná jako základ pro vypracování analytické části, jež se zaměřila na dotazníkové šetření na území Zlínského kraje. Pomocí tohoto dotazníku byla ověřena míra vlivu MAS na místní rozvoj v území.

První kapitola práce je zaměřena na regionální politiku. Tento pojem je vysvětlen obecně, navazuje podkapitola o regionální politice EU a následně ČR. Přes národní regionální politiku a zmíněný Koncept rozvoje venkova jako hlavní strategický dokument pro místní rozvoj se práce přesunula ke kapitole druhé zabývající se místními akčními skupinami. V rámci této kapitoly došlo k vymezení všech důležitých pojmů od obecného ke konkrétnímu v následujícím pořadí. Nejprve byl vysvětlen pojem metody LEADER. Na základě této metody fungují všechny MAS nejen v ČR, ale také v Evropské unii a mimo ni. Jedná se o metodu, jež je primárně založena na principu zdola nahoru. Díky tomu mohou lidé či organizace v daném území rozhodovat o vlastním rozvoji regionu, čímž je maximálně naplněna efektivita – právě tito obyvatelé území jsou totiž experty na svůj region a nejlépe dokážou specifikovat jeho nedostatky a potřeby. Na základě LEADERu existuje tzv. CLLD – komunitně vedený místní rozvoj, jež navazuje v této kapitole jako druhý podstatný pojem. Jedná se o nástroj místních akčních skupin, kdy pomocí SCLLD – strategie komunitně vedeného místního rozvoje organizují právě místní rozvoj na konkrétním území. Posledním a velmi důležitým pojmem jsou samotné místní akční skupiny. Jsou to společenství několika velice důležitých skupin z veřejného, soukromého a neziskového sektoru, jež společně napomáhají efektivnímu místnímu rozvoji. Jelikož je celá analytická část zaměřena na jejich aktivitu, bylo potřeba tento termín široce osvětlit.

Po vysvětlení základu potřebného k navázání na praktickou část pokračuje tato práce kapitolou č. 3 – Místní akční skupiny a jejich vliv na regionální rozvoj. V rámci této kapitoly jsou předloženy výsledky dotazníkového šetření, kterého se účastnilo 107 obcí (návratnost 35,8 %). Pomocí dotazníků byla zodpovězena výzkumná otázka, jak velký mají místní akční skupiny vliv na místní rozvoj. Ze šetření vyplynulo, že MAS ve valné většině ovlivňuje rozvoj velice pozitivně, jelikož v území realizovaly 20,5 % všech projektů za 11,9 % všech vynaložených

financí za poslední tři roky. Tento objem není zanedbatelný, jelikož je v oblasti místního rozvoje spousta dalších aktérů, které jej mohou ovlivnit (např. dobrovolné svazky obcí, mikroregiony a další). Zároveň byla ověřena a potvrzena hypotéza, kdy u menších obcí mají místní akční skupiny větší vliv na místní rozvoj než u obcí s vyšším počtem obyvatel. Bylo tak potvrzeno, že velikost obce je velmi významný faktor v problematice vlivu MAS na regionální rozvoj. Díky širšímu zaměření dotazníku došlo také ke zjištění, že čím více členů má jednotlivá MAS, tím méně zvládne spravovat projektů v průměru na jednu obec. Tyto výsledky byly následně rozpočítány mezi jednotlivé MAS z toho důvodu, že lokace obce a její příslušnost ke konkrétní MAS může být významným faktorem, jež ovlivní výsledky. Jak se v tomto šetření ukázalo, obce hodnotily spolupráci s MAS jako velmi aktivní i v případech, kdy podíly realizovaných projektů byly nižší. Tento fakt potvrdil, že obce považují za důležitou spolupráci i v ostatních oblastech – např. školství či cestovní ruch. Na druhou stranu se ale potvrdilo, že hůře hodnocené MAS z pohledu aktivity spolupráce na místním rozvoji měly zpravidla nižší podíl na realizaci projektů. Proto je lokace obce jedním z velmi důležitých faktorů v této oblasti (z důvodu výběru příslušné MAS).

Jak je zmíněno v úvodu práce, důvodem pro zvolení tématu je skutečnost, že v novém programovém období je ze strany Komise vyjádřen plán na posílení podpory komunitně vedeného místního rozvoje. Lze tedy očekávat, že v letech 2021 – 2027 budou místní akční skupiny více podpořeny a získají nové možnosti, jak přinést do regionu větší množství financí. Poprvé budou moci MAS také žádat např. o podporu malých a středních podniků na investice do nových technologií. Tím se zvýší okruh subjektů, jež budou přes MAS o dotace žádat (a zároveň také okruh subjektů, jež mohou mít zájem o členství v MAS). Jak však vyplynulo z dotazníkového šetření, čím více má MAS členů, tím méně zvládne realizovat a administrovat projektů v přepočtu na jednoho člena. Dá se tedy předpokládat, že zvýšení alokací pro MAS povede k tomu, že budou administrativně přetíženy. Je třeba, aby jednotlivé MAS s touto možností do budoucna počítaly a zavedly již nyní preventivní opatření, případně se připravily na nábor nových zaměstnanců, jež by s administrací většího množství projektů pomohly.

Z pohledu obcí je potřeba zmínit, že jsou to právě ony, jež zastupují veřejný sektor v místních akčních skupinách. I přes to, že většina obcí byla se spoluprací s MAS velmi spokojená, mohou méně spokojené obce tlačit na MAS a požadovat aktivnější spolupráci. Jen tak mohou v případě nespokojenosti dosáhnout výraznějších změn, jež povedou k rozvoji regionu. Místní akční skupiny jsou pro obce velmi významným partnerem v oblasti místního rozvoje a je třeba, aby společně zpracovávaly strategie rozvoje, jimiž se v následujících letech

budou řídit. Není dostačující, aby obce plánovaly rozvoj svého území samostatně. Na regiony je třeba pohlížet komplexně a tento fakt se ve strategiích a spolupráci musí odrazit.

Výzkum v mé práci ukázal, jak velký vliv mají MAS na místní rozvoj ve Zlínském kraji. V budoucnu bych považovala za velmi přínosné zpracování této analýzy také ve všech ostatních krajích České republiky. Tento průzkum by ukázal, jak je na tom Zlínský kraj oproti ostatním krajům a bylo by možné porovnat vícero faktorů, jež mohou vliv MAS na místní rozvoj ovlivnit. Tyto významné faktory mohou být například hustota zalidnění kraje, množství problémových regionů, množství místních akčních skupin a obcí v kraji a velikost těchto obcí. Výzkum by ukázal, jak velký vliv mají MAS v této oblasti na celém území ČR a jak se tento vliv liší v krajích. Analýza by mohla sloužit jako podklad pro tvorbu národních strategií, jelikož by ukázala, ve kterých krajích je třeba MAS podpořit. Rovnoměrná podpora MAS povede k jednotnému a udržitelnému rozvoji venkova na území celé ČR.

Seznam použitých zdrojů

PRIMÁRNÍ ZDROJE:

BUX, Udo. Výbor regionů [online]. Europarl.europa.eu, únor 2020 [cit. 28. prosince 2020]. Dostupné na <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/16/vybor-regionu>.

CDK. Regionální politika [online]. Euroskop.cz, září 2018 [cit. 28. prosince 2020]. Dostupné na <https://www.euroskop.cz/8948/sekce/regionalni-politika/>.

ELARD – Organization [online]. Elard.eu, [cit. 15. ledna 2021]. Dostupné na <http://elard.eu/organization/>.

ENDR Contact Point. Sedm principů leaderu v měnícím se světě. EU Rural Review, 2020, č. 29.

Evropská komise. Rozpočet EU pro budoucnost. Regionální rozvoj a soudržnost [online]. Ec.europa.eu, 29. května 2018 [cit. 28. prosince 2020]. Dostupné na https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-may2018-tailored-approach-regional-needs_cs.pdf.

Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) [online]. Mmr.cz, [cit. 4. prosince 2020]. Dostupné na <https://mmr.cz/getmedia/7124432b-c34b-4e79-9884-a5264de6cf60/Komunitne-vedeny-mistni-rozvoj-CLLD-web.pdf>.

MAS Vizovicko a Slušovicko. Doučování žáků [online]. Masvas.cz. Dostupné na <http://www.masvas.cz/doucovani-zaku/>.

Metoda LEADER. Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD). Rozvoj venkova se zapojením místních komunit [online]. Nsmas.cr, [cit. 1. prosince 2020]. Dostupné na <http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>.

Ministerstvo pro místní rozvoj. CLLD [online]. Mmr.cz, [cit. 13. ledna 2021]. Dostupné na <https://www.mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/ud-typy/stara-ud/integrované-nastroje/clld>.

Ministerstvo pro místní rozvoj. Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ [online]. Mmr.cz, [cit. 10. ledna 2021]. Dostupné na <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021>.

Místní akční skupiny [online]. Nsmas.cz, [cit. 1. prosince 2020]. Dostupné na <http://nmascr.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>

MMR. Priority politiky soudržnost [online]. Dotaceeu.cz, [cit. 6. ledna 2021]. Dostupné na <https://www.dotaceeu.cz/getmedia/2caca91a-2182-473b-872d-96268f55b46f/Cile-politiky-soudrznosti-a-tematicke-tabulky.pdf.aspx?ext=.pdf>.

Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013 [online]. Strukturalni-fondy.cz, [cit. 6. ledna 2021]. Dostupné na <http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=5a5a7a80-ae4c-48e2-add9-0719b2872d7a>.

NAŘÍZENÍ RADY (ES) Č. 1698 /2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského

NS MAS České republiky. Komunitně vedený místní rozvoj v praxi České republiky [online]. Nsmas.cz, únor 2012 [cit. 15. ledna 2021]. Dostupné na <http://nmascr.cz/content/uploads/2012/07/Komunitn%C4%9B-veden%C3%BD-m%C3%ADstn%C3%AD-rozvoj-v-praxi-%C4%8Cesk%C3%A9-republiky-verze-%C3%BA-nor-2012.pdf>.

Programové období 2007 – 2013 [online]. Strukturalni-fondy.cz, [cit. 6. ledna 2021]. Dostupné na <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/programove-obdobi-2007-2013>.

Programové období 2021-2027 [online]. Dotaceeu.cz, [cit. 6. ledna 2021]. Dostupné na <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020>.

Projekty předvstupní pomoci. Předvstupní programy [online]. Crr.cz, 10. října 2019 [cit. 6. ledna 2021]. Dostupné na <https://www.crr.cz/kontaktujte-nas/projekty-predvstupni-pomoci/>.

Regionální politika 2007-2013 [online]. Euroskop.cz, [cit. 11. března 2021]. Dostupné na <https://www.euroskop.cz/9196/sekce/regionalni-politika-2007-2013/>.

Seznam místních akčních skupin [online]. Nsmas.cz, [cit. 4. prosince 2020]. Dostupné na <http://nmascr.cz/seznam-mistnich-akcnich-skupin/>.

Smlouva o fungování Evropské unie.

Smlouva o Evropské unii.

Strategie rozvoje Národní sítě Místních akčních skupin České republiky, z.s. do roku 2030 [online]. Nmascr.cz, [cit. 1. prosince 2020], str. 1. Dostupné na <http://nmascr.cz/o-nas/>.

SZIF. Přínos programu SAPARD pro ČR [online]. Szif.cz, září 2006 [cit. 6. ledna 2021]. Dostupné na https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fsapard%2F1160392614859.pdf.

Základní charakteristika kraje [online]. Kr-zlinsky.cz [cit. 5. února 2021]. Dostupné na <https://www.kr-zlinsky.cz/zakladni-charakteristika-kraje-cl-3685.html>.

Základní principy udržitelného rozvoje [online]. Maschrudimsko.cz, 8. listopadu 2013 [cit. 1. prosince 2020]. Dostupné na <http://www.maschrudimsko.cz/principy-udrzitelneho-rozvoje>.

Zásady [online]. Ec.europa.eu, [cit. 28. prosince 2020]. Dostupné na https://ec.europa.eu/regional_policy/cs/policy/how/principles/.

SEKUNDÁRNÍ ZDROJE:

BEDNÁŘOVÁ, Renata a kol. Operační programy v kostce. Zlín: SMS ČR, 2015.

ČEPELKA, Ondřej. Místní akční skupiny v ČR v roce pět. Zpráva ze sociologického průzkumu s komentáři a doplňky [online]. Tima-liberec.cz, 2008 [cit. 1. prosince 2020]. Dostupné na http://www.timaliberec.cz/images/dokumenty/mas_v_roce_pet.pdf. Český statistický úřad. Data pro místní akční skupiny. Dostupné na: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas.

ČEPELKA, Oldřich a kol. Veřejná správa a místní akční skupiny. Zlín: Tigris, s. r. o., 2015.

NAGY, Pavel. Místní akční skupiny – subjekt místního rozvoje [online]. Ihep.cz, 28. července 2014 [cit. 26. ledna 2021]. Dostupné na <http://ihep.cz/?p=861>.

PAVLÍK, Marek a kol. Regiony budoucnosti. Inspirace pro rozvoj měst a regionů s příklady dobré praxe. Praha: Grada Publishing, 2020.

SKÁLA, Vít. Místní akční skupiny pomáhají obcím [online]. Dvs.cz, 5. dubna 2018 [cit. 1. prosince 2020]. Dostupné na <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6752559&ht=m%EDstn%ED+ak%E8n%ED+skupiny+pom%E1haj%ED+obc%EDm>.

SKÁLA, Vít. Strategické plánování regionálního rozvoje a velký počet malých obcí ČR [online]. Dvs.cz, 1. září 2016, [cit. 10. ledna 2021]. Dostupné na <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6720165>.

SLOVÁKOVÁ, Hana a kol. Metodika spolupráce obcí na platformě MAS pro efektivnější výkon veřejné správy. Zlín: Sdružení místních samospráv ČR, 2014.

STEJSKAL, Jan, KOVÁRNÍK, Jaroslav. Regionální politiky a její nástroje. Praha: Portál, 2009.

VANHOVE, Norbert. Regional Policy: An European Approach. Aveburg: Aldershot-Brookfield-Hong Kong-Singapore-Sydney, 1987.

WADE, Philip and Petri RINNE. A Leader Dissemination Guide Book based on Programme Experience in Finland, Ireland and the Czech Republic. Brusel: Rural Policy Committee, 2011.

WOKOUN, René a kol. Základy regionálních věd a veřejné správy. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011.

ZAHRADNÍK, Petr. Kohezní politika Evropské unie. Praha: C. H. Beck, 2017.

Abstrakt

Práce na téma Místní akční skupiny a jejich vliv na regionální rozvoj se zaměřením na Zlínský kraj je soustředěna na popis místního rozvoje a následné aplikace znalostí do výsledků dotazníkového šetření. V teoretické části práce je shrnuta regionální politika obecně, Evropská regionální politika a národní regionální politika. Dále se práce zaměřuje na metodu LEADER, na níž je postaveno fungování nejen všech místních akčních skupin v ČR, ale také v Evropské unii a mimo ni. Je vysvětlen také pojem CLLD – komunitně vedený místní rozvoj, jež slouží jako nástroj místním akčním skupinám pro realizaci strategie rozvoje území. Důležitá je část práce, jež se věnuje pouze místním akčním skupinám. Místní akční skupiny jsou společenství, jež v sobě spojují aktéry veřejného, soukromého a neziskového sektoru, kteří se společně podílejí na tvorbě a realizaci strategie místního rozvoje. Ve skutečnosti to znamená, že na daném území se spojí zastupitelé samospráv (primárně obcí či měst), podnikatelé, neziskové organizace a také občané, kteří společně tvoří postupy pro rozvoj svého území. Tito lidé, kteří v daném území žijí, podnikají či jinak působí, totiž nejlépe znají jeho silné, ale i slabé stránky. Společně tak dojdou ke konsenzu, jakým směrem mají pokračovat pro nejúčinnější a nejefektivnější rozvoj svého území. Je zde aplikována právě zmíněná metoda LEADER – zdola nahoru.

Do analytické části práce bylo zařazeno dotazníkové šetření, v jehož rámci bylo osloveno 299 obcí Zlínského kraje, jež jsou členy místních akčních skupin. Dotazník obsahoval otázky týkající se realizovaných projektů, financí vynaložených na projekty, ale také na spokojenost se spoluprací s MAS. Do šetření se zapojilo 110 obcí s tím, že tři dotazníky byly vyřazeny z důvodu nevhodných odpovědí (dotazníky obsahoval odpovědi „nevím“, „X“). Šetření tedy reflektuje situaci ve 107 obcích Zlínského kraje.

Pomocí výpočtů průměrů a rozpočítání výsledků na jednotlivé MAS a také dle kategorií obcí rozdělených podle počtu obyvatel ze šetření vychází, že na území Zlínského kraje je 20,5 % projektů realizováno prostřednictvím MAS, což činí 11,9 % finančních obnosů vynaložených na jejich realizaci. Díky hodnocení každé individuální MAS zvlášť jsme také zjistili, že velmi závisí na lokaci dané obce. Aktivnější MAS zpravidla realizovaly také více projektů. Následně se potvrdila hypotéza, kdy menší obce spolupracují poměrově více s místními akčními skupinami, jelikož mají méně lidských i finančních zdrojů oproti větším obcím či městům. Z práce tak vyplývá, že místní akční skupiny jsou celkově hodnoceny pozitivně a mají výrazný vliv na místní rozvoj ve Zlínském kraji.

Abstract

The diploma thesis on the topic Local Action Groups and their Impact on Rural Development focusing on the Zlín region is dealing with the description of rural development and subsequent application of this knowledge to results of a survey. In the theoretical part of the thesis the regional policy, European regional policy and national regional policy are summarized. Then, the thesis is focused on the LEADER method, on which the functioning of all local action groups (LAGs) in the Czech Republic, in the EU and also in third states is based. The next concept that is defined is CLLD – Community-led Local Development, which is the main tool of LAGs for realization of the rural development strategy. The next part about local action groups is immensely important. LAGs are communities which are connecting public, private and nonprofit sectors that participates in creation and realization of the rural development strategy. In fact it means that on a certain territory there are local government representatives, businesses, nonprofit organizations and citizens connected to create progresses for development of their region. Those people who live or do business in this region know best what are its strengths and weaknesses. Together they reach a consensus on which direction they should go to have the most effective rural development of the region. The LEADER method is applied – on the principle bottom up.

The practical part of my thesis is based on a survey. I addressed 299 municipalities in the Zlín region, which are members of local action groups. A questionnaire consisted of questions about realized projects, spent funds on realized projects and satisfaction of municipalities with the collaboration with local action groups in the field of rural development. The questionnaire was completed by 110 municipalities, but three of them were dismissed because of inappropriate answers (e.g. „I do not know“ or „X“). The survey reflects the situation in 107 municipalities in the Zlín region.

Thanks to calculated averages and their distribution according to factors, we can state that in the Zlín region there is 20,5 % of projects realized through LAGs, which makes 11,9 % of financial amounts spent on their realization. According to the evaluation of each individual LAG I have figured out that the location of municipality is an indispensable factor. More active LAGs usually realized more projects. My hypothesis was also confirmed. Municipalities with lower population collaborate with LAGs more than municipalities with higher population, because they have less human and financial resources. It follows from my diploma thesis that local action groups are positively evaluated and they have an important impact on the rural development in the Zlín region.

Seznam klíčových slov

- Regionální politika
- Místní rozvoj
- Rozvoj území
- Metoda LEADER
- Komunitně vedený místní rozvoj
- Aktéři místního rozvoje
- Místní akční skupina
- Samosprávy
- Obce
- Města
- Dotace
- Projekty

List of keywords

- Regional policy
- Rural development
- Territorial development
- The LEADER method
- Community-led local development
- Rural development actors
- Local action group
- Self-government
- Municipalities
- Cities
- Grants
- Projects

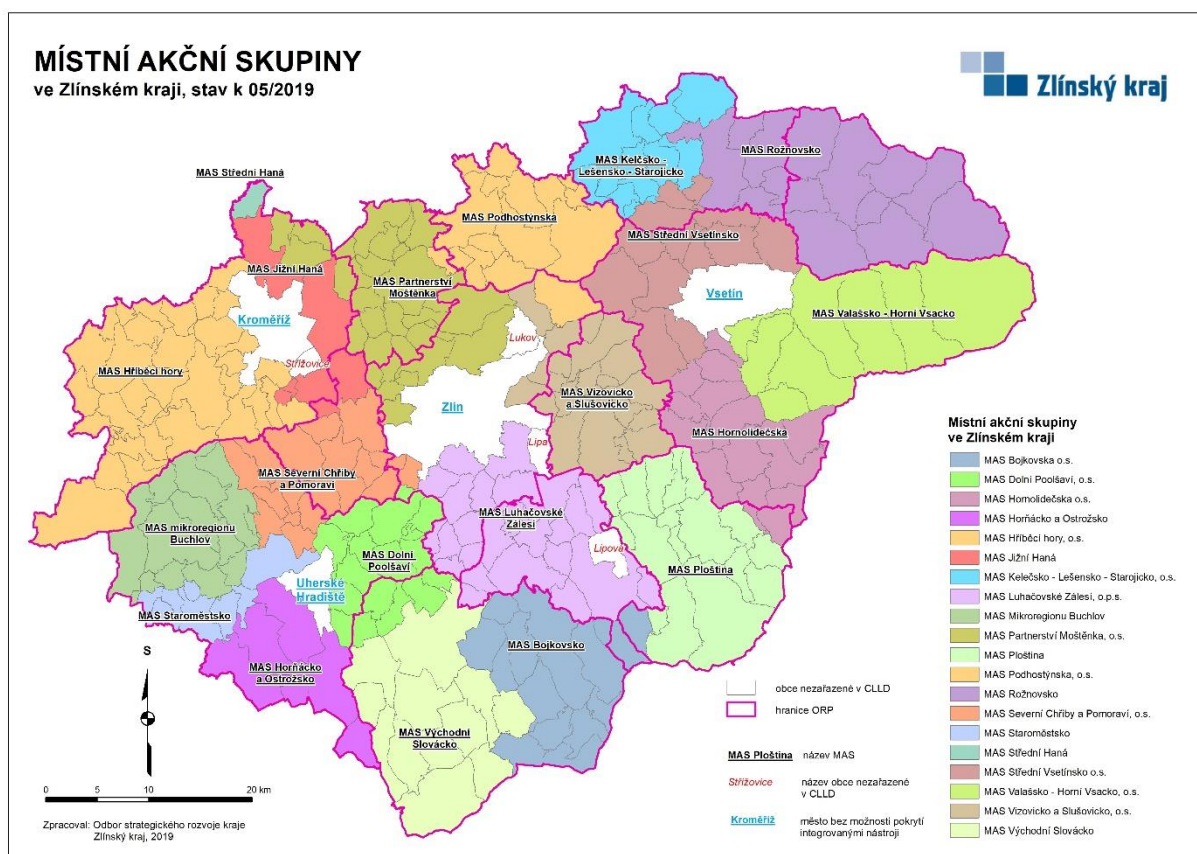
Přílohy

Příloha č. 1 – Přehled výzev na podporu CLLD (na programové období 2014 – 2020)

IROP – Integrovaný regionální operační program	Podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje – integrované projekty CLLD	100 000 Kč
	Udržitelná doprava – integrované projekty CLLD	1 700 000 Kč
	Kulturní dědictví – integrované projekty CLLD	450 000 Kč
	Sociální infrastruktura – integrované projekty CLLD	2 000 000 Kč
	Sociální podnikání – integrované projekty CLLD	1 000 000 Kč
	Zvyšování kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení – integrované projekty CLLD	2 000 000 Kč
	Integrovaný záchranný systém – integrované projekty CLLD	500 000 Kč
	Deinstitucionalizace psychiatrické péče – integrované projekty CLLD	200 000 Kč
	Zlepšení řídicích a administrativních schopností MAS	2 000 000 Kč
PRV – Program rozvoje venkova	19.2.1 Podpora provádění operací v rámci komunitně vedeného místního rozvoje	4 458 531 Kč
	19.3.1 Příprava a provádění činností spolupráce místní akční skupiny	405 000 Kč
OP Z – Operační program zaměstnanost	Výzva pro MAS na podporu strategií komunitně vedeného místního rozvoje	1 816 957 Kč
OP ŽP – Operační program životní prostředí	87. výzva Ministerstva životního prostředí	52 941 Kč
	88. výzva Ministerstva životního prostředí	188 235 Kč

Zdroj: MMR, Komunitně vedený místní rozvoj.

Příloha č. 2 – Mapa místních akčních skupin ve Zlínském kraji

Zdroj: <https://www.kr-zlinsky.cz/mistni-akcni-skupiny-ve-zlinskem-kraji-cl-4272.html>

Příloha č. 3 – Dotazník pro potřeby průzkumu k diplomové práci

9. 2. 2021

Dotazník pro potřeby průzkumu k diplomové práci

Dotazník pro potřeby průzkumu k diplomové práci

Vážené paní starostky, páni starostové,

předem Vám děkuji za vyplnění mého dotazníku, který je nezbytný pro dokončení průzkumu k mé diplomové práci na téma Místní akční skupiny a jejich vliv na regionální rozvoj se zaměřením na Zlínský kraj. Dotazník obsahuje celkem 13 otázek.

Díky těmto informacím budu moci vypočítat procentuální poměr dotací a objemu financí získaných prostřednictvím místních akčních skupin a porovnat tak jejich celkový vliv na regionální rozvoj. V rámci průzkumu budu brát v potaz také míru spolupráce s MAS, počet obyvatel a poměr úspěšných žádostí.

Pokud by Vás výsledek mého šetření zajímal, ráda Vám jej po vyhodnocení zašlu - v tomto případě prosím vyplňte kontaktní email v kolonce "Mám zájem o výsledky šetření".

Děkuji!

S pozdravem
Bc. Edita Nezvalová
studentka PF UPOL

*Povinné pole

1. Název obce: *

2. Okres: *

3. Počet obyvatel k 1.1.2020: *

4. Příslušná místní akční skupina: *

5. Počet všech podaných žádostí o dotace za poslední 3 roky (úspěšné i neúspěšné): *

6. Proč byly Vaše žádosti neúspěšné?

Označte jen jednu elipsu.

- Nedostatečná komunikace ze strany MAS
- Špatně zpracovaná žádost
- Projekt byl zpracován dobře, ale ve vysoké konkurenci nebyl vybrán
- Nedostatečná komunikace zadavatele
- Jiné: _____

7. Počet všech projektů realizovaných z dotací na území obce za poslední 3 roky: *

8. Počet projektů realizovaných z dotací získaných prostřednictvím místní akční skupiny za poslední 3 roky: *

9. Pokud jste prostřednictvím MAS nezískali za poslední 3 roky žádnou podporu na realizaci projektu, jaký byl důvod?

Označte jen jednu elipsu.

- MAS naše projekty nevybrala z důvodu velkého množství podaných žádostí
- MAS naše projekty nevybrala z důvodu špatně podané žádosti
- Nepodali jsme žádnou žádost o podporu k MAS
- O podporu prostřednictvím dotace žádáme přes jiné organizace
- Z důvodu nízké alokace finančních prostředků
- Jiné: _____

10. Celkové množství finančních prostředků získaných na dotace za poslední 3 roky:

*

11. Množství získaných finančních prostředků na dotace prostřednictvím místních akčních skupin za poslední 3 roky: *

12. Jak byste zhodnotili míru spolupráce Vaší obce a příslušné MAS? *

Označte jen jednu elipsu.

- Spolupráce je velmi aktivní, pravidelně komunikujeme a společně se podílíme na budoucnosti rozvoje území.
- Spolupráce je spíše aktivní, občas se do společné přípravy rozvoje zapojujeme.
- Spolupráce je méně aktivní, než bychom si představovali (na společné přípravě rozvoje území se spíše nepodílíme).
- Spolupráce není aktivní, s MAS nekomunikujeme.
- Jiné: _____

13. Mám zájem o výsledky šetření (pokud ano, napište prosím kontaktní email).

Obsah není vytvořen ani schválen Googlem.

Google Formuláře

Příloha č. 4 – Spokojenost obcí se spoluprací s místními akčními skupinami dle odpovědí v dotazníku

MAS	1	2	3	4	Jiné
MAS Bojkovska, z.s.	7				
Místní akční skupina Dolní Poolšaví, z.s.	1	3			
MAS Hornolidečska, z.s.	4	1			
MAS Hornácko a Ostrožsko, z.s.	2	2			
Místní akční skupina Hřiběcí hory, z.s.	4	6	2		
Jižní Haná o. p. s.	4				
MAS Kelečsko – Lešensko – Starojicko, z.s.	2	1	2		
Luhačovské Zálesí, o.p.s.	4	5	2		
MAS Buchlov, z.s.		2			2
MAS Partnerství Moštěnka, o. s.	1	3	2	3	
MAS Ploština, z. s.	6	2			
Místní akční skupina Podhostýnska, z.s.	2	1	2		
Místní akční skupina Rožnovsko, z.s.	1	1			
Místní akční skupina Severní Chřiby a Pomoraví, z.s.	3	1	1		
MAS Staroměstsko, z.s.	2	1			
MAS Střední Haná					
MAS Střední Vsetínsko, z. s.	5				
Místní akční skupina Valašsko – Horní Vsacko, z.s.	2				
MAS Vizovicko a Slušovicko, o.p.s.	5	2	1		
MAS Východní Slovácko, z.s.	3	1			
CELKEM	57	32	11	3	2

Zdroj: Vlastní data.

Příloha č. 5 – Vliv jednotlivých MAS na místní rozvoj svého území

Bojkovska

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	8	1,14
Realizované projekty	45	6,43
Prostřednictvím MAS	10	1,43
Poměr:	22 %	
Vynaložené finance celkem	88 500 000 Kč	12 642 857,1 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	8 550 000 Kč	1 221 428, 57 Kč
Poměr:	9,6 %	

Zdroj: Vlastní data.

Dolní Poolšaví

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	19	4,75
Realizované projekty	41	10,25
Prostřednictvím MAS	10	2,5
Poměr:	24 %	
Vynaložené finance celkem	18 230 188 Kč	4 557 547 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	6 255 773 Kč	1 563 943 Kč
Poměr:	34 %	

Zdroj: Vlastní data.

Hornolidečsko

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	16	3,2
Realizované projekty	33	6,6
Prostřednictvím MAS	7	1,4
Poměr:	21 %	
Vynaložené finance celkem	25 000 000 Kč	5 000 000 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	4 450 000 Kč	890 000 Kč
Poměr:	17,8 %	

Zdroj: Vlastní data.

Horňácko a Ostrožsko

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	21	5,25
Realizované projekty	21	5,25
Prostřednictvím MAS	5	1,25
Poměr:	23,8 %	
Vynaložené finance celkem	52 611 356 Kč	13 152 839 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	3 406 497 Kč	851 624,25 Kč
Poměr:	6,5 %	

Zdroj: Vlastní data.

Hřiběcí hory

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	57	4,75
Realizované projekty	47	3,92
Prostřednictvím MAS	4	0,33
Poměr:	8,5 %	
Vynaložené finance celkem	120 649 172 Kč	10 054 097,7 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	1 322 842 Kč	110 236,8 Kč
Poměr:	1 %	

Zdroj: Vlastní data.

Vliv MAS Jižní Haná na místní rozvoj svého území

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	31	7,75
Realizované projekty	32	8
Prostřednictvím MAS	11	2,75
Poměr:	34 %	
Vynaložené finance celkem	84 837 577 Kč	21 209 394,2 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	15 686 949 Kč	3 921 737,25 Kč
Poměr:	18,5 %	

Zdroj: Vlastní data.

Vliv MAS Kelečsko – Lešensko – Starojicko na místní rozvoj svého území

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	15	3
Realizované projekty	42	8,4
Prostřednictvím MAS	4	0,8
Poměr:	9,5 %	
Vynaložené finance celkem	45 950 000 Kč	9 190 000 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	8 659 000 Kč	1 731 800 Kč
Poměr:	18,4 %	

Zdroj: Vlastní data.

Vliv MAS Luhačovské Zálesí na místní rozvoj svého území

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	58	5,27
Realizované projekty	46	4,2
Prostřednictvím MAS	15	1,36
Poměr:	32 %	
Vynaložené finance celkem	108 863 361 Kč	9 896 669,18 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	19 024 998 Kč	1 729 545,27 Kč
Poměr:	17,5 %	

Zdroj: Vlastní data.

Vliv MAS Buchlov na místní rozvoj svého území

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	5	1,25
Realizované projekty	27	6,75
Prostřednictvím MAS	3	0,75
Poměr:	11 %	
Vynaložené finance celkem	14 806 500 Kč	3 701 625 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	2 300 000 Kč	575 000 Kč
Poměr:	15,5 %	

Zdroj: Vlastní data.

Vliv MAS Moštěnka na místní rozvoj svého území

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	20	2,2
Realizované projekty	30	3,3
Prostřednictvím MAS	5	0,55
Poměr:	16,6 %	
Vynaložené finance celkem	58 121 260 Kč	6 457 917,78 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	4 400 000 Kč	488 888,89 Kč
Poměr:	7,5 %	

Zdroj: Vlastní data.

Vliv MAS Ploština na místní rozvoj svého území

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	37	4,63
Realizované projekty	68	8,5
Prostřednictvím MAS	10	1,25
Poměr:	14,7 %	
Vynaložené finance celkem	188 286 964 Kč	23 535 870,5 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	10 301 468 Kč	1 287 683,5 Kč
Poměr:	5,5 %	

Zdroj: Vlastní data.

Vliv MAS Podhostýnska na místní rozvoj svého území

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	19	3,8
Realizované projekty	55	11
Prostřednictvím MAS	13	2,6
Poměr:	23,6 %	
Vynaložené finance celkem	24 430 000 Kč	4 886 000 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	2 450 000 Kč	490 000 Kč
Poměr:	10 %	

Zdroj: Vlastní data.

Vliv MAS Rožnovsko na místní rozvoj svého území

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	9	4,5
Realizované projekty	59	29,5
Prostřednictvím MAS	8	4
Poměr:	13,5 %	
Vynaložené finance celkem	146 800 000 Kč	73 400 000 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	14 000 000 Kč	7 000 000 Kč
Poměr:	9,5 %	

Zdroj: Vlastní data.

Vliv MAS Severní Chřiby a Pomoraví na místní rozvoj svého území

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	24	4,8
Realizované projekty	34	6,8
Prostřednictvím MAS	10	2
Poměr:	29 %	
Vynaložené finance celkem	55 281 886 Kč	11 056 377,2 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	14 663 365 Kč	2 932 673 Kč
Poměr:	26,5 %	

Zdroj: Vlastní data.

Vliv MAS Staroměstsko na místní rozvoj svého území

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	36	12
Realizované projekty	25	8,3
Prostřednictvím MAS	4	1,33
Poměr:	16,6 %	
Vynaložené finance celkem	7 695 000 Kč	2 565 000 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	2 900 000 Kč	966 666, 67 Kč
Poměr:	37,7 %	

Zdroj: Vlastní data.

Vliv MAS Střední Vsetínsko na místní rozvoj svého území

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	13	2,6
Realizované projekty	40	8
Prostřednictvím MAS	3	0,6
Poměr:	7,5 %	
Vynaložené finance celkem	42 475 409 Kč	8 495 081,8 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	2 045 264 Kč	409 052,8 Kč
Poměr:	4,8 %	

Zdroj: Vlastní data.

Vliv MAS Valašsko – Horní Vsacko na místní rozvoj svého území

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	21	10,5
Realizované projekty	21	10,5
Prostřednictvím MAS	1	0,5
Poměr:	4,7 %	
Vynaložené finance celkem	25 454 716 Kč	12 727 358 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	1 300 000 Kč	650 000 Kč
Poměr:	5 %	

Zdroj: Vlastní data.

MAS Vizovicko a Slušovicko na místní rozvoj svého území

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	38	3,5
Realizované projekty	46	5,75
Prostřednictvím MAS	21	2,63
Poměr:	45,7 %	
Vynaložené finance celkem	105 240 000 Kč	13 155 000 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	9 770 000 Kč	1 221 250 Kč
Poměr:	9,3 %	

Zdroj: Vlastní data.

Vliv MAS Východní Slovácko na místní rozvoj svého území

	Počet	Průměr na jednu obec
Žádosti	34	9,25
Realizované projekty	35	8,75
Prostřednictvím MAS	9	2,25
Poměr:	25,7 %	
Vynaložené finance celkem	71 400 000 Kč	17 850 000 Kč
Vynaložené fin. přes MAS	21 950 000 Kč	5 487 500 Kč
Poměr:	30 %	

Zdroj: Vlastní data.

Příloha č. 6 – Průměr realizovaných projektů dle jednotlivých MAS

Údaje na jednu obec (průměr)	Žádosti	Realizované projekty	Realizované pr. - MAS	Poměr projektů
MAS				
MAS Bojkovska, z.s.	1,14	6,43	1,43	22 %
MAS Dolní Poolšaví, z.s.	4,75	10,25	2,5	24 %
MAS Hornolidečska, z.s.	3,2	6,6	1,4	21 %
MAS Hornácko a Ostrožsko, z.s.	5,25	5,25	1,25	23,8 %
MAS Hříběcí hory, z.s.	4,75	3,92	0,33	8,5 %
Jižní Haná o. p. s.	7,75	8	2,75	34 %
MAS Kelečsko – Lešensko – Starojicko, z.s.	3	8,4	0,8	9,5 %
Luháčovské Zálesí, o.p.s.	5,27	4,2	1,36	32 %
MAS Buchlov, z.s.	1,25	6,75	0,75	11 %
MAS Partnerství Moštěnka, o. s.	2,2	3,3	0,55	16,6 %
MAS Ploština, z. s.	4,63	8,5	1,25	14,7 %
MAS Podhostýnska, z.s.	3,8	11	2,6	23,6 %
MAS Rožnovsko, z.s.	4,5	29,5	4	13,5 %
MAS Severní Chříby a Pomoraví, z.s.	4,8	6,8	2	29 %
MAS Staroměstsko, z.s.	12	8,3	1,33	16,6 %
MAS Střední Haná	0	0	0	0
MAS Střední Vsetínsko, z. s.	2,6	8	0,6	7,5 %
MAS Valašsko – Horní Vsacko, z.s.	10,5	10,5	0,5	4,7 %
MAS Vizovicko a Slušovicko, o.p.s.	3,5	5,75	2,63	45,7 %
MAS Východní Slovácko, z.s.	9,25	8,75	2,25	25,7 %
PRŮMĚR CELKEM	4,707	8,01	1,514	20,5 %

Zdroj: Vlastní data.

Příloha č. 7 – Průměr vynaložených financí na projekty dle jednotlivých MAS

Údaje na jednu obec (průměr)	Finance celkem	Finance - MAS	Poměr
MAS			
MAS Bojkovska, z.s.	12 642 857,1 Kč	1 221 428, 57 Kč	9,6 %
MAS Dolní Poolšaví, z.s.	4 557 547 Kč	1 563 943 Kč	34 %
MAS Hornolidečska, z.s.	5 000 000 Kč	890 000 Kč	17,8 %
MAS Hornácko a Ostrožsko, z.s.	13 152 839 Kč	851 624, 25 Kč	6,5 %
MAS Hřibecí hory, z.s.	10 054 097,7 Kč	110 236,8 Kč	1 %
Jižní Haná o. p. s.	21 209 394,2 Kč	3 921 737,25 Kč	18,5 %
MAS Kelečsko – Lešensko – Starojicko, z.s.	9 190 000 Kč	1 731 800 Kč	18,4 %
Luhačovské Zálesí, o.p.s.	9 896 669,18 Kč	1 729 545,27 Kč	17,5 %
MAS Buchlov, z.s.	3 701 625 Kč	575 000 Kč	15,5 %
MAS Partnerství Moštěnka, o. s.	6 457 917, 78 Kč	488 888,89 Kč	7,5 %
MAS Ploština, z. s.	25 535 870,5 Kč	1 287 638,5 Kč	5,5 %
MAS Podhostýnska, z.s.	4 886 000 Kč	490 000 Kč	10 %
Místní akční skupina Rožnovsko, z.s.	73 400 000 Kč	7 000 000 Kč	9,5 %
MAS Severní Chřiby a Pomoraví, z.s.	11 056 377,2 Kč	2 932 673 Kč	26,5 %
MAS Staroměstsko, z.s.	2 656 000 Kč	966 666,67 Kč	37,7 %
MAS Střední Haná	0 Kč	0 Kč	0 %
MAS Střední Vsetínsko, z. s.	8 495 081,8 Kč	409 052,8 Kč	4,8 %
Místní akční skupina Valašsko – Horní Vsacko, z.s.	12 727 358 Kč	650 000 Kč	5 %
MAS Vizovicko a Slušovicko, o.p.s.	13 155 000 Kč	1 221 250 Kč	9,3 %
MAS Východní Slovácko, z.s.	17 850 000 Kč	5 487 500 Kč	30 %
PRŮMĚR CELKEM	13 281 235,58 Kč	1 676 453,309 Kč	11,9 %

Zdroj: Vlastní data.